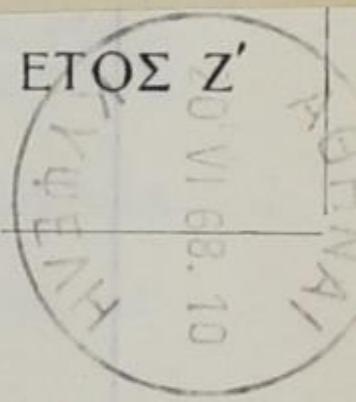

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΩΝΙΤΣΗΣ

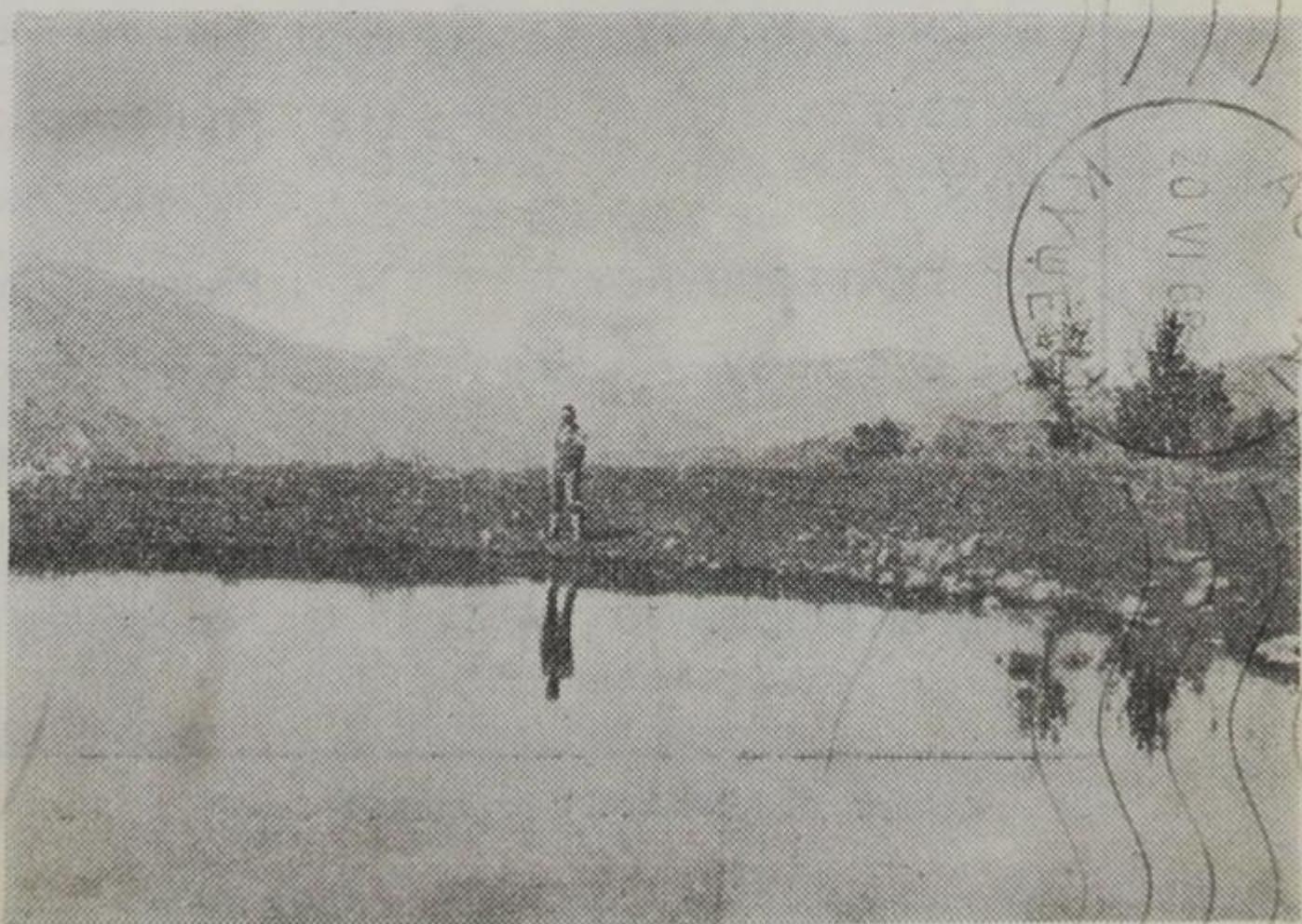
ΑΡ. 73 - ΕΤΟΣ Ζ'

"ΚΩΝΙΤΣΑ"
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΩΝΙΤΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΒΥΣΣΗΣ & ΚΑΪΡΗ 2
ΑΘΗΝΑΙ

ΚΡΟΥΣΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Κόνιτσα

ΜΕ

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ύπό τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»
ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καΐρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Έσωτερικοῦ : Δρ. 100 — Κοινοτήτων: Δρχ. 150 — Έξωτερικοῦ: Δολλάρια 8
Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς Κονίτσης δρχ. 75

Διευθυντής: ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ, 'Αγίας Ζώνης 48—'Αθῆναι

Τυπογραφείου: Κ. 'Αθανασίου, 'Αριστοφάνους 9 — Περιστέρι

Ανταποκριτής ἐν Κονίτσῃ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Αντιπρόπος ἐν Ιωαννίνοις: ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ δικηγόρος, δόδος Μπότσαρη τηλ. 654
» ἐν Θεσσαλονίκη: Κ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ιατρός, δόδος Ικτίνου 4, τηλ. 78.949

Έμβασματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. 'Αλεξάνδρας 83 (Τομεύς 702)

Άλληλογραφία : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΝ 'Αγίας Ζώνης 48 — 'Αθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ	: Λίμνη στὸ Γανναδιὸ
Ε. ΣΟΥΡΛΑ	: Σαραντάπορος
ΓΙΑΝ. Λ.	: Παζαριοῦ Ἀνατομὴ
ΣΤ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ	: Ρουμανικὴ Προπαγάνδα
ΑΝ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ	: Γιώργος Ντομπόλας
Γ. ΒΛΑΧΟΥ	: Ἐπώνυμα Βούρμπιανης
Χ. ΓΚΟΥΤΟΥ	: Εύρωπαϊκὸς χορὸς στὸ Γανναδιὸ
ΤΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ	: Νέα ἀπ' τὴν πατρίδα

Πατριδογνωσία

Σαραντάπορος, τὸ ποτάμι τῆς γενέθλιας Γῆς

Τοῦ κ. ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑ

Άκουώ τὸν φλοιόσδον τῶν κυμάτων τοῦ ποταμοῦ αὐτοῦ τῆς Γενέθλιας Γῆς Μου, ποὺ μέσα στὸ γαληγεμένο ρεῦμα του κατοπτρίζονται δύπτασίες τῆς τριγύρω φύσεως καὶ φυλάγονται τὰ ὄνειρα καὶ οἱ πόθοι ὅλων τῶν ταξιδεμένων, ποὺ τὸν διέσχιζον στὰ παληὰ χρόνια μὲ τὶς μοῦλες τῶν Κυρατζήδων, ὅταν ἔπαιρναν μοιραίως τὸν δρόμον τοῦ ταξιδεμοῦ.

Ο φλοιόσδον τῶν κυμάτων του διηγεῖται ήσυχα καὶ ἀθόρυβα τὶς περιπέτειες τῆς ιστορικῆς καὶ θρυλικῆς ἐπαρχίας μου, περιπέτειες ποὺ δυθιστήκανε στὰ νερά τοῦ στοιχειωμένου αὐτοῦ ποταμοῦ ἢ ἐπικάθονται στὰ ἐρείπια τῶν ἀχθέντων.

Καὶ τὸ νοσταλγικὸ ταξίδι μου πρὸς τὴν Γενέθλια Γῆ μου, μεταμορφώθηκε ἥδη σὲ μιαγικὸ καράδι ποὺ εἰσδύει σιγὰ - σιγὰ στὴν ὁμίχλη τῶν θρύλων τῆς ἐπαρχίας μου, ἐνῷ συνοδεύεται ἀπὸ τὸν ὑπόκωφον δόγγον τῶν κυμάτων τοῦ στοιχειωμένου αὐτοῦ ποταμοῦ.

Καὶ... νά...

Κατὰ τὸν πλοῦν αὐτὸν οἱ Σκιές τῶν δουνῶν καὶ τῶν λόφων κατὰ μῆκος τοῦ Σαρανταπόρου ἀπλώνονται στὰ θολὰ νερά του.

Χρυσοπόρφυρα σύννεφα ἐποπτεύουν μὲ χαμόγελο τὸν καταποντισμὸν τοῦ φωτὸς τῶν ἀχτίδων τοῦ ἡλιογέρματος.

Καὶ τὸ λυκόφως, σὰν κάποια ἔχωριστὴ ἔκφρασις τῆς Θεϊκῆς Μεγαλειότητος, σκορπάει μὲ τὴν χρυσίζουσαν ταινίαν του μίαν ἀνταύγειαν φαντασμαγορικήν, ἐνῷ ταυτόχρονα προσδίδει τὴν εἰκόνα μιᾶς ζωῆς ὄνειρώδους.

Εἶναι ἡ ὥρα τῆς πολυφθόγγου προσευχῆς τῆς Φύσεως πρὸς τὸν Δημιουργόν της.

Εἶναι ἡ ὥρα ποὺ στὸ στήθος ὅλων μας

αἴμασσουν αἱ πληγαὶ ποὺ ἀρύβοιμε μέσα μας.

Σαραντάπορος!

Τὸ ποτάμι ἐκεῖνο, ποὺ ὅταν διασχίζης τὶς ὄχθες του, ἀκοῦς τὸν θόρυβον ἀπὸ τὶς φτεροῦγες τῆς Σιωπῆς ποὺ πλανιέται κατὰ τὴν ὥραν τοῦ λυκόφωτος ἐπάνω στὸ γαληγεμένο κῦμα του, ἐνῷ δάση πυκνά, σκοτεινὰ καὶ ἀδιάβατα καλύπτουν τὶς ὄχθες του κατὰ μῆκος τῆς διαδρομῆς μου — ἀπὸ τὶς ύπώρειες τοῦ θρυλικοῦ Γράμμου — ὅπου αἱ πηγαὶ του, μέχρι τῆς συμβολῆς τῆς των εἰς τὸν Αῶον, ὅπου καὶ αἱ ἐκβολαὶ του.

Τοπία γραφικὰ ἀπλώνονται κατὰ μῆκος τῶν ὄχθων τῆς διαδρομῆς του, φυσικὲς ὄμορφιὲς ἀχνοφέγγουν μέσα στὴν μελωδία μιᾶς ἀνέκφραστης γοητευτικῆς συμφωνίας τῆς ψυχῆς τῆς φύσεως καὶ τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρωπίνων δημιουργημάτων τῶν παππούδων καὶ προπάππων ὅλων τῶν χωριῶν τῆς ἐπαρχίας μου.

Καὶ ως ύπερήφανοι καὶ ἀψευδεῖς μάρτυρες τῆς γαληγεμένης αὐτῆς φαντασμαγορίας τῆς φύσεως, πρεσβάλλουν τὰ γραφικὰ ἔξωκλήσια διαφόρων χωριῶν, χτισμένα ἐπάνω σὲ ύψηλὲς ἔρημες ραχοῦλες καὶ μοιάζουν ἐλα τους σὰν χαμόγελο ποὺ γλυκαίνει τὴν ψυχὴ καὶ σὰν αἰσθητοποίησις ἐνὸς κόσμου ιδανικοῦ.

Καὶ ἡ νύχτα πρόβαλε μὲ ὅλη της τὴν μεγαλοπρέπεια.

Νύχτα γλυκειά!

Τὸ φεγγάρι ἔλαμπε καὶ τὸ γκρίζο μαργαριταρένιο φῶς του σκορπιζότανε ἔως τὶς κορυφὲς τῶν δασῶν, ἐνῷ τὸν θόρυβο τῶν φωνῶν εἶχαν διαδεχθῆ τὰ δάκρυα τῶν ἀνέμων τοῦ δάσους.

"Ητανε γή ώρα της Μυθολογικής Φιλομήλας!

"Η ώρα δηλαδή έκεινη ή μυστηριώδεικη, κατά τὴν ὅποιαν οἱ τελευταῖοι ψίθυροι τῆς γῆμέρας ἐπάλαιιον μὲ τοῦ λυκόφωτος τὴν μαγείαν, ἐνῷ στὶς ὑπώρειες καὶ στὰ κράσπεδα τῶν βουγῶν διαδεχόντανε τὴν πυρίνη πόρτα τῆς δύσεως, αἱ Σκιαὶ ποὺ ἐπαναπαυόντανε στὰ δάση καὶ στὶς πεδιάδες.

Τὶς ώρες καὶ τὶς στιγμὲς ἔκεινες γή φύσις μὲ τοὺς σκοτεινοὺς κορμούς τῶν δένδρων καὶ τοῦ Σαρανταπόρου, γή ὅψις μὲ τὶς ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ ποὺ δεχόντανε στὴν ἐπιφάνειά του, λαμποκοποῦσε στὸ δάθος του ἀπὸ ἕνα Φῶς Προμηθεϊκόν.

Σκιές

Χρώματα καὶ

Σιωπὴ

ἡτανε τὶς ώρες καὶ τὶς στιγμὲς ἔκεινες ἀνάμικτες μὲ τὸ ὄνειρο.

Καὶ γή νύχτα προχωρεῖ!

Άλλὰ καθὼς τὸ μαγικὸν καράδι διέσχιζε τὸν Σαραντάπορον, ἔφθασε γῆδη στὴν περιοχὴ τῆς Γενέθλιας Γῆς μου.

Τὰ κουρασμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα μάτια μου ζητοῦσαν φυσικὰ νὰ σφαλίσουν, ἀλλὰ μέσα στὴν λάμψι τοῦ φεγγαριοῦ, ποὺ μιὰ ἀχτίδα του ξέφυγε ἀνάμεσα ἀπὸ δύο κυνηγημένα σύννεφα, ἐξέβαλα μιὰ ὑπόκωφη κραυγὴ.

"Ητανε τὸ Πατρικό μου Σπίτι ποὺ πρόβαλε στὰ μάτια μου, σὰν κᾶποιο δραμα, μέσα στὸ φέγγος τοῦ πγεύματος τῶν ἐρειπίων του.

Αγκατινάχτηκα ἀπὸ τὴν θέσι μου καθὼς γῆμουνα ξαπλωμένος στὴν πολυθρόνα ἐπάνω στὴν πρύμνα τοῦ μαγικοῦ καραδιοῦ.

Απελευθερώθηκα διμως...

Ἐν τῷ μεταξύ, γή σκοτεινὶα ὑποχωροῦσε!

Τὰ σύννεφα κατεβασμένα ἀναμιγνύονταν μὲ τὴν σκιὰν τῶν δασῶν, ἐνῷ μία λάμψις ἀκαθόριστη διαγραφόντανε στὸ δάθος τοῦ ὁρίζοντος.

Η Αὔγη φαινόντανε πίσ' ἀπὸ τὰ βουνά, σὰν νὰ πυρπολοῦσε τὴν Αγατολή.

Τὸ πᾶν ἡτανε χρυσαφὶ καὶ πορτοκαλὶ.

Ο οὐρανὸς ἀνοιξε ξάφνου.

Καὶ ὅποιον θέαμα μεγαλοπρεπὲς πρόβαλε στὰ μάτια μου!

Η δψις τῆς Γενέθλιας Γῆς Μου σὲ δλη της τὴν ἔκτασι λουσμένη μέσα στὴν ἄχνα τῆς πρωΐης φεγγοδολῆς.

Καὶ τὸ ἀστέρι, ποὺ τὴν ἔλευσί του ἐξήγγειλε μὲ τόση λαμπρότητα γή χρυσαφένια δψις τῆς Αὔγης, πρόβαλε τέλος ἀπὸ τὴν ἄδυσσο τοῦ φωτός, ἐνῷ αἱ πρῶται του ἀχτίδες ἀναμίχτηκαν μὲ τὸν γῆχο τῆς καμπάνας τοῦ "Αἱ - Γιώργη, τῆς κεντρικῆς μεγαλόπρεπης Ἐκκλησίας τῆς Γενέθλιας Γῆς Μου!"

Καὶ ὁ γῆχος ἔκεινος τῆς καμπάνας ἔμοιαζε σὰν γότες μουσικές, ποὺ γῆθελαν νὰ ἐκφράσουν τὸν ἀνέκφραστον στεναγμὸν τῆς καρδιᾶς μου.

"Ητανε γή στιγμὴ ποὺ οἱ γότες ἔκεινες αἱ μουσικαὶ ξύπνησαν μέσα μου τὴν ἐπιστροφὴν μου στὸν μαγικὸν κόσμον τῆς παιδικότητός μου, ξύπνησαν τὸν γυρισμό μου στὰ γαλανὰ ἀκρογιάλια τῶν περασμένων μου, ξύπνησαν... ναὶ... τὸν γυρισμό μου στὸν κόσμο τῶν ὄνειροπόλων χρόνων τῆς ἐφηβείας μου.

"Ητανε τέλος γή στιγμὴ ἔκεινη, ποὺ οἱ γότες αἱ μουσικαὶ τοῦ γῆχου τῆς καμπάνας μου χάρισαν παράλληλα καὶ τὴν πίστιν μου εἰς τὸ Παραδείσιον Βασίλειον τῶν Πατριδογνωστικῶν μου δραματισμῶν.

"Ω! Θύμησες ἀληθιμόνητες Πατριδογνωστικῶν δραμάτων, λουσμένες μέσα στὴν μελαγχολικὴ φαντασμαγορία τῆς κοίτης τοῦ θρυλικοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ τῆς Γενέθλιας Γῆς Μου!

... .
Οἱ στοχασμοὶ αὐτοὶ μὲ κρατοῦσαν αἰχμάλωτον ἐπάνω στὴν πρύμναν τοῦ μαγικοῦ μου καραδιοῦ, ἔως τὴν στιγμὴν ποὺ ἀρχισε νὰ ἀνακρούη πρύμναν καὶ νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῆς Γενέθλιας Γῆς Μου, κατευθυνόμενον πρὸς τὰς ἐκδολὰς τοῦ Σαρανταπόρου.

"Ετσι:

"Αρχισε σὲ λίγο νὰ ξεφεύγη ἀπὸ μπροστά μου καὶ τὸ δραμα τῆς Γενέθλιας Γῆς Μου, ἐνῷ στ' αὐτιά μου ἀντηχοῦσε ἀκόμη ὁ γῆχος ὁ γλυκὸς τῆς καμπάνας τοῦ "Αἱ - Γιώργη.

Άλλὰ καθὼς ἀντίκρυζα γιὰ τελευταία φορὰ ἀπὸ τὴν πρύμναν τοῦ μαγικοῦ κα-

Παζαριού ἀνατομή

Τοῦ κ. ΓΙΑΝ. Δ.

Η'

"Οσο μεταβάλλονταν ἡ δομὴ τῆς οἰκονομίας στὴν Εύρωπη, μὲ τὴ βιομηχανικὴ ἐπανάσταση, τὴν πληθοπαραγωγὴν καὶ τὸ χαμηλὸ κόστος (έμπαινε στὴν παραγωγὴν ὁ ἀτμὸς καὶ οἱ χημικὲς οὐσίες) τόσο κι' ἔνα - ἔνα τ' ἀργαστήρια τοῦ παζαριοῦ τῆς Κόνιτσας, φουντωμένα ἄλλοτε στὴ δουλειά, τὰ χρόνια τ' Ἀλῆ Πασᾶ, ἔσθυναν.

Καὶ μετατρέπονταν σὲ μαγαζὶα μεταπράτικα, μὲ ύποτονικὴ δραστηριότητα.

Κι' ἔξαφανίζονταν οἱ γραφικοὶ κεχαγιάδες (ἀρχηγοὶ) τῶν σιναφιῶν (ἰσναφίων), οἱ μαστόροι, οἱ καλφάδες καὶ τὰ τσιράκια, πούφταναν χαράματα στὴν ἀγορά, μὲ τὸ μεσημεριάτικο φαῖ, στὸ ξυλοπίνακο.

Τώρα, λίγο πίσω ἀπ' τὶς πόρτες τῶν μαγαζιῶν, ἵσα - ἵσα κεῖ, ποὺ δὲν ἔφτανε ὁ κα-

ρχιοῦ (ποὺ συμβόλιζε ἔκείνην τὴν στιγμὴν τὸν λόφον τῆς ἔξορίας μου) τὸ Σπίτι μου τὸ Πατρικὸ μέσα στὸ φέγγος τῶν ἑρειπίων του, ἔφερα ἀμέσως στὴν θύμησί Mou τὸν τάφον τῆς Μάνας Mou, γιατὶ δὲν μπόρεσα νὰ γονατίσω ξανὰ καὶ νὰ προσφέρω τρισάγιον στὴ Μγήμη Της.

"Ημουν πλάγης μέσα στὸ νοσταλγικὸ αὐτὸ ταξίδι μου, διασχίζοντας τὸν Σαραντάπορον, ἀλλὰ καὶ εὐτυχῶς ταυτοχρόνως, γιατὶ θὰ μποροῦσα νὰ ἀναφωνήσω:

"Ω! Τά φος τῷν Προγόνων Μου!

Μου χαρίσατε — ἔστω καὶ ἀπὸ μάχρυ — στὴν φιλοξενίαν Σας, μαζὶ μὲ τὰ δάκρυα ποὺ κυλοῦσαν ἀπὸ τὰ μάτια μου, στὴν θύμησί Σας.

"Όλοι μας — ἄλλως τε — στὴν Γῆ, αὐτὴν τῶν δακρύων μας, δὲν εἴμαστε τίποτε ἄλλο, παρὰ ἔνα ἔρματον τῆς θλίψεως τῆς ψυχῆς μας καὶ τῆς παντοτιγῆς μελλογολίας τῆς σκέψεώς μας!

"Ἐχλαψα!

"Ητανε τὰ δάκρυα ἔκεινα ποὺ ἔπρεπε νὰ ποτίσουν τὶς χορδὲς τῆς λύρας μου!

φτερὸς ἥλιος τοῦ μεσημεριοῦ, στέκονταν αἰνιγμοτικοὶ οἱ μπακάληδες κι' οἱ ἐμπόροι, ὄλομόναχοι (φέρναν βόλτα τὴν λιγοστὴν πελατεία τους καμμιὰ φορὰ καὶ μὲ κανένα σκολιαροῦδι), μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη, γιὰ τὸ «ποῦ θὰ πάη τὸ πρᾶμα — καὶ μέχρι ποῦ θὰ τραβήξῃ ἡ ἀναδουλειά».

'Απ' τ' ἀργαστήρια, ἔμειναν μόνο κεῖνα, ποὺ ταῦγαζαν πέρα μὲ λιγοστὸ προσωπικό, κι' ἐλάχιστα ἔξοδα.

Οἱ ωρολογάδες, οἱ ραφτάδες, οἱ τσαγκάρηδες κι' οἱ τσαρουχάδες . . . .

***

"Οπως ἔβγαινες ἀπ' τὸ χάνι τοῦ Λούπα, βρισκόσουν μπροστὰ στὸ πλατὺ γκαλντερίμι τοῦ παζαριοῦ. Δεξιά. 'Ο Σωτήρης ὁ Ρολογᾶς. Πιὸ πέρα τὸ ραφτάδικο τοῦ Γούσια Παπακώστα. Κάπου κεῖ κι' ὁ Κώτσιο Μπούσμπουλας, τσαγκάρης, πούχε μιὰ φόρμα ξύλινη γιὰ τὸ σιδέρωμα τῶν φεσιῶν. Πάμε πιὸ κάτω. Τὸ τσαγκάρικο τοῦ Μίχου Μπινόλα. Μεσολαβοῦσε ὁ δρόμος μὲ τὰ σκαλάκια, ποῦβγαιναν μπρὸς στὸ Διοικητήριο (κάτι γιαλιστερὰ σκαλάκια ἐπικίνδυνα νὰ φᾶς τὸ κεφάλι σου). Μετὰ τὸ δρόμο, τὸ μπαλωματάδικο τοῦ Κώτσιου Γιαν—Ζώη. Ψηλός, ξαραγκιανός, σὰν λέλεκας, λίγο γερμένος στὰ γεράματα, ὁ μακαρίτης ὁ Κώτσιο Γιαν—Ζώης (ἄντρας τῆς Λευκοθέας ποὺ εἶχε καθιερώσει σὰν ἀρχὴ τὸ «φάε καὶ σφουγγίσου») σκάρωνε σὲ κάθε εύκαιρια καὶ ἀπόνα στιχοπλάκι

«Θεοδόση

δὲν ἔχεις γνώση»

Τὸ φεγγάρι

σὲ βγάζει παλληκάρι . . . .

Μετὰ ὁ φοῦρνος τοῦ Σερήμ μπέη καὶ τοῦ Σπύρου Μπραζιώτη.

"Επειτα τὸ χάνι τοῦ Σουλεϊμὰν 'Εφέντη μὲ τὴν ώραία θολωτὴ είσοδο. "Ερχονταν ἐπειτα τὸ μπακάλικο τοῦ Πέτρου Καρατζήμου. Καὶ μετὰ τὸ ἐμπορικὸ τοῦ Μιχαλάκη Ζήση. Παλιότερα, στὸ μαγαζὶα ἐτοῦτο, ἦταν τὸ ἐμπορο-

τραπεζιτικὸ τῶν Μπεκιαραίων, φραγμένο, μπρὸς καὶ πίσω, μὲ κάτι σιδεριές, ἀθάνατες. Ἀκολουθοῦσε τὸ ἐμπορικὸ τοῦ Γιούσια Νάτση, ποὺ εἶχε τὴν πρώτη κίνηση στὴν ἀγορά. Τῷφτιαξε, σὰν γύρισε ἀπ' τὴ Βλαχιά, καζαντημένος καὶ παντρεύτηκε κόρη Μπεκιάρη. Λένε, πὼς ἔκανε τὸ πᾶν γιὰ νὰ τραβήξῃ τοὺς χωριάτες. Δοκίμαζε πάνω του τὶς μάλλινες ύφαντες ποδιὲς κι' ἀν τύχαινε νὰ δείχνουν γιὰ κοντές, ἔσκυθε μαζὶ μ' αὐτὲς καὶ τὶς ἔκανε νὰ φτάνουν στὸν ἀστράγαλο. Ἀντε πιὸ κεῖ, ἡταν τὸ ἐμπορικὸ τοῦ Παναγιώτη Ρούβαλη. Καὶ λίγο παραπέρα, τὸ τσαρουχάδικο τοῦ Πέτρου Γκαλμπατσάρη (φαίνεται ὁ καημένος ἔβηχε στὰ νιάτα του πολύ, σὰν ζῶο μὲ γκαλμπάτσα). Κι' ἀπὸ κοντὰ τὸ τσαρουχάδικο τοῦ Μήτρου τῆς Μπάμπως. Πέρασμα δύσκολο τοῦ παζαριοῦ. Σωστὰ Δαρδανέλλια. Ἀπέναντι ὁ Γιώργο—Μέλλος, ἔβλεπε μὲ τ' ἄσπρο τοῦ ματιοῦ, τοὺς διερχόμενους, καθὼς ἡταν σκυμμένος πάντα στὰ καλαπόδια πάνω. Ἐτσι, ἔκανε καὶ περνοῦσε κανένας ξωπαρμένος τῆς ἀγορᾶς, ἥ κανένα νούμερο τῆς Κόνιτσας ἥ ἀκόμα καὶ καμμιὰ σουρλουλοῦ (ἥ Τζιμπή ἀπ' τὸ Μπέρκο, ἥ Λύκαινα ἥ ἥ Μπάλια) δόστου καὶ χτυποῦσαν ρυθμικὰ ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, οἱ μουστάδες — ὄρειχάλκινα ἐργαλεῖα ποὺ ἔστρωναν τὰ πετσιά. Καὶ γινόταν σαματὰς μεγάλος. Κι' ἔπαιρναν εἴδηση οἱ παζαριώτες. Κι' ἔβγαιναν στὶς μόστρες ν' ἀπολαύσουν τὸ θέαμα, οἱ σοθαρότεροι νὰ ξεροβήξουν, καὶ νὰ πετάξουν κανένα πείραγμα οἱ τολμηροί.

Προχωροῦμε πιὸ πέρα.

Ο Χρῆστος Νέκος. Ἐμπορας. Μονόφθαλμος. Στὸ χαλασμένο μάτι ἔνας μαῦρος ἐπίδεσμος σὰν τὸ Λάζαρο Κουντουριώτη, τὸν πρωτεργάτη τῆς Ἐπανάστασης. Πιὸ κεῖ ὁ Μήτσο—Πορφύρης. Ζαχαροπλάστης μερακλῆς ποὺ ἄνοιγε φύλο τσιγαρόχαρτο. Δασκαλοπαΐδι, ὅμως καθὼς ἡταν, δὲν εἶχε τὸ μυαλό του στὴ δουλειὰ καὶ τὸν ἐνδιάφεραν περισσότερο οἱ Κανόνες τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ, ποὺ τοὺς ἀράδιαζε σὲ κάθε περίπτωση. Ἀπ' αὐτὸν ἄκουγες ὅλες τὶς ἐτυμολογίες τοῦ στείρου σχολαστικισμοῦ — ραβανὶ ἀπὸ τὸ ραδέως βαίνω, παρατσίγκαλος — ἀπὸ τὸ παρὰ θὶν' ἀλὸς — καὶ κατεβατὰ ὀλόκληρα ἀπ' τ' ἀρχαῖα κείμενα. Τί τραβοῦσε ἥ καημένη κείνη ἥ Κύρου Ἀνάβαση. Μετὰ τὸν Πορφύρη ἡταν ὁ Λάζο Τσίλης. Τσαρουχᾶς καὶ κη-

ροπλάστης. Στὴ μόστρα τοῦ μαγαζιοῦ κρέμονταν τσαρούχια μὲ κόκκινες φούντες κι' ἄσπρες κόκκινες λαμπάδες. Στὸ βάθος, στὸ μισοσκόταδο, κάτι περίεργοι σωλῆνες ἀραδιασμένοι στὴ σειρὰ — μῆτρες τῶν κεριῶν — ἔμοιαζαν μὲ καθολικὸ ἐκκλησιαστικὸ ὅργανο.

Πιὸ πέρα ὁ Λάκκια—Γιάγιος. Μπακάλικο. . . . .

Ξαναγυρίζουμε πίσω στὸ Χάνι τοῦ Λούπτα, γιὰ νὰ πάρουμε τὴν ἀριστερὴ πλευρὰ τοῦ καλντεριμοῦ.

Στὴν ἀρχὴ τὸ φαρμακεῖο τοῦ Θεόφιλου. Ἐπειτα ὁ Σωτήρης Τζιάτζιος μὲ τὸ τσαγκάρικο. Ἀκολουθοῦσε τὸ στέκι τοῦ Ἐβραίου γυρολόγου Ἀβραάμ. Τοῦτος δὲν πιθώνονταν στὸ μαγαζί. Ἐπαιρνε βόλτα τὶς γειτονίες καὶ φώναζε «Ράματα - βελόνια». Τὰ παιδιὰ κρυμμένα στὶς γωνιὲς τὸν κοροϊδευαν,

«Ράματα, βελόνια
τ' Ἀβραάμ τὰ πανταλόνια».

Πεισμάτωνε ὁ Ἀβραάμ, ἔπαιρνε μπασαμάκες (μεγάλες πέτρες) κι' ἀπειλοῦσε νὰ σπάσῃ κεφάλια. Ἐβραῖος ὅμως καὶ περιορίζονταν νὰ φωνάζῃ:

«Τῆς μάνας σας τὰ βρακιά». . . . .

Μετὰ ἀπ' τὸν Ἀβραάμ, ὁ Σπύρο—Σδράβος, τσαρουχᾶς. Κι' ἔπειτα ὁ Χρῆστο—Πατέρας, φραγκοράφτης. Ο καημένος ὁ κυρ Χρῆστος. Χρόνια νεωκόρος στὴν ἐκκλησία. Ἡταν γιὰ μᾶς ὁ Θεὸς ποὺ μᾶς ἔστελνε τὸ μάνα, σὰν μοίραζε τὸ στάρι στὰ μνημόσυνα. Τὴν κατοχή, εἶχε ἀπλοποιήσει κείνη τὴν πολύπλοκη κατάσταση στὸ μυαλό του καὶ μᾶς ἔλεγε: Πὼς δὲν θᾶπρεπε νὰ φοβόμαστε τοὺς Ρώσους, γιατὶ ἔχουμε συμπεθεριὸ μ' αὐτούς. Μιὰ κι' ὁ Βασιλιάς Γεώργιος εἶχε παντρευτὴ τὴν πριγκίπισσα τῶν Ρωμανῶν, «Ολγα. . . Θεία ἀπλότης. . . Μετὰ ἔρχονταν ὁ Λιούτσικας, χασάπης, ποὺ τὸν ἔλεγαν καὶ Ρόβα, κι' ἡτανε βλογιοκομμένος. Κι' ἔπειτα ὁ Σπύρο—Πατέρας, ἐμπορικό. «Υστερα οἱ Νταφλάϊοι. Ο Γιώργο—Μέλλος. Ο Ἀπόστολος κι' ὁ Λάμπρο—Μάλλιακας. Κι' ἔπειτα, τὸ καφενεῖο τοῦ Ἀντώνη Τσινάβαλου. Κολλητά, τὸ ἐμπορικὸ τοῦ Νικόλα καὶ Σπύρου Ρούμπου, πούχε συχνὰ πυκνὰ (στὰ χρόνια ἴδια τοῦ Σπύρου Ρούμπου) φραγμένη τὴν πόρτα μὲ χιαστὶ δυὸ κονταρόξυλα. Σημάδι πὼς τὸ κατάστημα ἀργεῖ. Δὲν ἡταν τίποτα. Ο κυρ Σπύρος εἶχε πετα-

χτή μέχρι τὸ καφενεῖο γιὰ κανένα τάβλι καὶ γύρω του μαζεύονταν ἡ γαλαρία. ('Εξάρες... ἔξ καὶ ξερός.... Ντόρτια.... Ντόρτια καὶ μαράζια πούχω στὴν καρδιά. "Αχ ἀγάπη μου.... τριάρες.... τρεῖς μέρες κι' αὐτὲς στὸ κρεββάτι.... Δυάρι.. δυάρια νὰ σὲ κόψῃ καὶ νὰ μὴ σ' ἀφῆσῃ.... φέρτου τοῦ παιδιοῦ κανένα σκοινὶ γιὰ νὰ δέσουμε τὰ ζάρια....). "Ελεγαν πῶς ὁ καημένος ὁ Σπύρος—Ροῦμπος ἦταν παθιασμένος μὲ τὸ τάβλι καὶ σὰν ἔχανε στενοχωριόταν τόσο ποὺ ἄψωνε καὶ κόρωνε καὶ τὸ κεφάλι του ἔβγαζε ἅμπωρο (ἀχνὸ) σὰν ρακοκάζανο. 'Απὸ κεὶ καὶ πέρα ἦταν τὸ μαγαζὶ τοῦ Θανάση Γουσγουνα. 'Ο Χριστόδουλος Κούσιος καὶ τὸ χάνι τοῦ Βασίλη Κούσιου. Στὸ ἰσόγειο μαγέρικο. "Ορθιος ὁ κυρ Βασίλης ἀνακάτευε πίσω ἀπ' τὴ μόστρα πούταν ταυτόχρονα καὶ φουφού, τὶς κατσαρόλες καὶ δοκίμαζε τὰ φαγητὰ ἀπὸ ἀλάτι. Κι' ὡς περνοῦσαν τὰ παιδιὰ ἀπέξω καὶ χάζευαν, ὁ κυρ Βασίλης ἐπαναλάμβανε μὲ ύπονοούμενα, ἀνακατεύοντας τὴ φασολάδα μὲ τὴν ξυλοχουλιάρα....

«Ποιός θὰ φάη ἀπὸ τούτη;.... Ποιός θὰ φάη ἀπὸ τούτη;»....

Μπροστά, ἀπὸ τὸ χάνι τοῦ Λούπτα καὶ κάθετα πρὸς τὸ γκαλντερίμι τῆς ἀγορᾶς, περνάει ἔνας κατηφορικὸς δρόμος, ποὺ σ' ὀδηγεῖ στὴ Βρύση καὶ τὸ Ρολόϊ τοῦ Τζαμιοῦ. Λένε πῶς τὸ ρολόϊ τοῦτο, τὰ παλιὰ χρόνια ἦταν τὸ καμπαναριὸ τ' Ἀη-γιώργη, ἐκκλησιᾶς ποὺ χάλασε ὁ Ἐβρενός. Πρώτος Τούρκος στρατηγὸς στὴν "Ηπείρο, γιὰ νὰ κάνῃ τὸ τζαμὶ τῆς ἀγορᾶς «εἰς δόξαν τοῦ Μπαγιαζῆτ» στὰ τέλη τοῦ 14ου αἰώνα.

'Ο Ἡσαῦ ὁ Μπουαντελμπόντης, Δεσπότης τῆς Ἡπείρου «μετὰ τοῦ Μελκούση καὶ τοῦ Καίσαρος, ὅστις καὶ αὐτὸς ἦλθεν ἀπὸ τῆς Βλαχίας (Θεσσαλίας), εἰς συμμαχίαν ὑπάγει καὶ φθάνει τὸν Ἀμυρὰν (Βαγιαζῆτ). Κακεῖσε διατρίψας χρόνον ἔνα καὶ μῆνας δύο, ἔρχεται μετὰ τοῦ Βρανέζη (Ἐβρενός) εἰς τὸν Ἀχελῶν καὶ ἀπ' αὐτὸν εἰς τὴν "Αρταν, εἴτα εἰσέρχεται εἰς τὰ Ιωάννινα, μηνὸς Δεκεμβρίου 14 ἔτει 1391»....

Καὶ πῶς ἡ τεράστια καμπάνα τοῦ Ρολογιοῦ, ἦταν φερμένη «στανικῶς» ἀπ' τὴν Ἀγία Παρασκευὴ τοῦ Κάμπου.....

Δεξιά, στὸν δρόμο τοῦτο, ἔδιναν δυὸ στενο-

σόκακα πλακόστρωτα ἀπὸ καμμιὰ πενηνταριὰ μέτρα τὸ καθένα. 'Απὸ δῶ κι' ἀπὸ κεὶ στὰ στενοσόκακα, εἶναι χτισμένα διώροφα κτίρια. Στὸ ἰσόγειο τους, κάτι μακρόστενα θολωτὰ μαγαζιά, κι' ἀπὸ πάνω στὸν πρῶτο ὄροφο, μακρυές, χαμηλοτάβανες αἴθουσες, μ' ἔνα γύρω μπάσια. Τοῦτα τὰ κτίρια, τὸν παληὸ καιρό, ἦταν τ' ἀργαστήρια τοῦ παζαριοῦ τῆς Κόνιτσας. "Α! Αύτὰ τ' ἀργαστήρια! Πόση δουλειὰ δὲν γνώρισαν ἄλλοτε. Τότε ποὺ ἡ γραμματεία τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, φωτισμένη ἡγεσία τοῦ ἡπειρώτικου κόσμου, πραγματοποίησε μιὰν ἀπογείωση τῆς περιοχῆς, τέτοια, ποὺ δὲν εἶχανε γνωρίσει ἵσαμε τὰ χρόνια κείνα, ὀλόκληρα τὰ Βαλκάνια.

Σὰν ἔφραξε τὰ ντερβένια ὁ Ἀλῆς, κι' ἀσφαλίστηκε ὁ τόπος, οἱ πανάρχαιες καταβόλες τῆς ἡπειρώτικης χειροτεχνίας, ποὺ ξεκίνην ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ Δεσποτάτου, ἀρχισαν νὰ ξεπετοῦν βλαστάρια.

Πρῶτα τὰ Γιάννενα, ὕστερα ἡ Κόνιτσα, οἱ δύο ἀγαπημένες «οἱ προτιμημένοις», πολιτεῖες τοῦ Ἀλῆ, (ἡ πρώτη ίκανοποιοῦσε τὴ φιλοδοξία του κι' ἡ δεύτερη τὴ ματαιοδοξία, μιὰ κι' ὅπου βρισκόταν καὶ στεκόταν, τόνιζε πῶς ἀπ' τὸ Ζεῖνελ μπέη τῆς Κόνιτσας, πατέρα τῆς Χάμκως, ἡ γενιά του ἔφτανε στὸν «ἀπομυθοποιημένο» ἥρωα τῶν Ἀλβανῶν τὸν δοξασμένο Γεώργιο Καστριώτη), κι' ἔπειτα μιὰ σειρὰ ἀπὸ πολιτεῖες καὶ χωριὰ τῆς Ἡπείρου, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Μακεδονίας, μπήκαν στὸ δρόμο μιᾶς συνταρακτικῆς ἀλλαγῆς. Τῆς ἀλλαγῆς, ποὺ μὲ τὴ σύγχρονη ὀρολογία θ' ἀποκαλοῦνταν «Νεοελληνικὸ θαῦμα, ποὺ ξεπήδησε μέσα ἀπ' τὸ σκοτάδι μιᾶς μακρόχρονης κι' ἔξι ουθενωτικῆς σκλαβιᾶς».

Τὸ ἐμπόριο μὲ τὸ ἐσωτερικὸ καὶ τὸ ἐξωτερικὸ ἀντρώθηκε. Τὰ «παζάρια» (οἱ «ἐμποροπανηγύρεις», ὅπως ἔλεγαν οἱ λογιώτατοι) πολλαπλασιάζονταν. "Ενα - ἔνα τ' ἀργαστήρια ξεφύτρωναν κι' ἀντικαθιστοῦσαν τὴν οἰκοτεχνικὴ παραγωγή. Τὸ ταχυδρομεῖο πάει κι' ἔρχεται. Καὶ τὰ καραβάνια ἀνεμπόδιστα κυκλοφοροῦν, μέσ' τὰ Βαλκάνια, πρὸς τὴ Βιέννη, πρὸς τὴ Βενετία καὶ τὴν Τεργέστη, κουβαλώντας ἔτοιμα προϊόντα τῆς ντόπιας βιοτεχνίας. Αὔξανε τούτη τὴν ἐποχὴν ὁ πλοῦτος τοῦ κόσμου καὶ διψοῦσε ἡ ἀγορὰ γιὰ πρᾶγμα. "Ανοιγαν

οι δουλειές και δὲν πρόφταινες νὰ κουβαλᾶς και νὰ φτιάνης.

Καὶ δόστου σταυροπόδι τὰ τσιράκια, οἱ καλφάδες κι' οἱ μαστόροι πάνω στὸ μεντερένιο μπάσι τοῦ ἀργαστηριοῦ, πάλευαν νύχτα-μέρα. Τί σημασία εἶχε κι' ἀν τὸ μεροκάματο μετριόταν σὲ γρόσσια, κι' οἱ συνθῆκες τῆς ζωῆς τῶν σκλάβων τούτων ἦταν πανάθλιες. Ἀσυνείδητα τὰ προβλήματα τότε τῆς ἐπέρχομενης ἀλλαγῆς, ἄφηναν ἀσυγκίνητο τὸν κόσμο. Ἀκραίος ὁ τόπος. Βαθειὰ καὶ προαιώνια ἡ πεῖνα. Κι' ὁ φόβος πολύς. Κι' ἡ ξενητειὰ τρόμος. Ἀρκοῦσε ἔνα κομμάτι ψωμὶ κι'. αὐτὸ κοντὰ στὸ σπίτι τους.

‘Ωστόσο, ἀν συνεχίζονταν, τοῦτο τὸ «πουργκατόριο», μ' ὅλες τὶς «ἀπάνθρωπες» συνθῆκες καὶ δὲν ἀνακόπτονταν ἡ πρωταρχικὴ τούτη συσσώρευση κεφαλαίου ἀπ' τοὺς ἐπίγονους τοῦ Ἀλῆ, ὅλους αὐτοὺς τοὺς «καλοπροαίρετους» ποὺ τοὺς ἔπνιγε δῆθεν τὸ δίκιο κι' ἡ καλὴ διάθεση γιὰ νὰ διαλύσουν τὸ ἔργο του, σήμερα δὲν θάμαστε ἔτσι ὅπως εἴμαστε. Σήμερα θάμαστε Εύρώπη....

Ποιός ὅμως ἦταν σὲ θέση τότε, νὰ ἰδῇ σὲ βάθος τὰ μηνύματα τῶν καιρῶν καὶ νὰ καταλάβῃ πῶς πήγαινε πολὺ ὁ τίτλος τοῦ «ἐνσεσαρκωμένου δαίμονος» ἢ τοῦ «ἀνθρωπομόρφου θηρίου» γιὰ τὸν Ἀλῆ.

«Τοῦ ξακουσμένου Ἀλῆ πασα, κορώ-
(νας βεζυράδων
πατέρος πολλὰ σπλαχνικοῦ ὅλων τῶν
(φουκαράδων),
ὅπως ἐλεγε κι' ὁ καημένος ὁ Χατζῆ Σεχρέτης.

***

Στὰ δυὸ τοῦτα πλακόστρωτα στενοσόκακα τοῦ παζαριοῦ δεξιὰ ὅπως πάμε στὴ βρύση καὶ τὸ ρολόϊ τοῦ τζαμιοῦ τῆς Πάνω Κόνιτσας, ἔσφιζε κείνον τὸν καιρὸ τὸ μελισσολόϊ τῶν ἀνθρώπων. Στὸ βάθος τῶν μαγαζιῶν ἔβραζαν τὰ καζάνια. Ἐδῶ γιὰ τὰ χαλκώματα. Πιὸ κεῖ, γιὰ τὸ μετάξι. Στὶς μόστρες πέταγαν σπίθες τὰ καμίνια κι' οἱ τροχοί.....

Κι' ἦταν ἐκεῖ λογῆς - λογῆς τ' ἀργαστήρια. Ἡταν παλιὰ οἱ γουναράδες, ντόπιοι Κονιτσιώτες ποὺ ἔκαναν χρυσὲς δουλειές σ' ὅλα τὰ Βαλκάνια. Ἐπειτα ἥρθαν οἱ κουγιουμτζῆδες (χρυσικοὶ κι' ἀσημιτζῆδες) ἀπ' τὰ Βλαχοχώρια, ποὺ δούλευαν σὲ χτυπητὸ (μὲ τὸ σφυρὶ πάνω σὲ καλούπια, στὴν «κουνιὰ» ὅπως τὴ

λέγαν), σὲ χαραχτὸ (μὲ τὸ καλέμι), σὲ συρματερό, ~~καὶ~~ σμάλτο, σὲ χυτό.... Τέλεια τέχνη, Βυζαντινή. Κι' ἀκόμα πιὸ παλιὰ σ' αὐτὸν τὸν τόπο. Γιὰ ἐπικαλύμματα τῶν Εύαγγελίων. Γιὰ δισκοπότηρα. Γιὰ εἰκόνες. Γιὰ σταυρούς. Γιὰ θυμιατήρια. Γιὰ δίσκους. Γιὰ κύπελλα. Γιὰ πιάτα. Γιὰ κουτιά. Γιὰ πόρπες. Γιὰ φυλαχτά. Γιὰ περιδέραια. Γιὰ τεπελίκια. Γιὰ σκουλαρίκια. Γιὰ κουτάλια. Γιὰ ζάρφια...

Μετὰ ἦταν οἱ χαλκωματάδες (μπακιρτζῆδες), πούφτιαχναν τὰ καζάνια, τοὺς τεντζερέδες, τὰ πιάτα, τὰ κουδούνια, τὰ μαγκάλια. Κι' ἐπιτηδεύονταν νὰ σχεδιάζουν μερακλίδικα πάνω στὰ σινιὰ (ὅσα προορίζονταν γιὰ στρώσιμο τῆς τάβλας), ώραῖα πουλιά, δέντρα καὶ λουλούδια. Κοντὰ σ' αὐτοὺς ἦταν οἱ σιδεράδες, (γύφτοι ντόπιοι) πούφτιαχναν τὰ πάντα, ἀπὸ μικρὸ καρφὶ μέχρι νταβανόπροκα. Ἐφτιαναν τοὺς μεντρεσέδες. Ἐφτιαναν τὶς σιδερένιες ἀμπάρες τῶν σπιτιῶν, ἔβαφαν τὰ ίνια ἀπὸ τ' ἀλέτρια, κολλοῦσαν τοὺς κασμάδες, τὰ σκεπάρνια, τὰ τσεκούρια....

Δίπλα τους οἱ μπαγουρτζῆδες κι' οἱ καλλαντζῆδες, ξενόφερνοι κι' αὐτοί, ἀπὸ τὸ Τσαμαντά... Κι' ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς κανένας μερακλής βλάχος μπιτσαχτσής, πούφτιαχνε μαχαίρια καὶ σουγιάδες ἀπὸ ξασπρισμένο καὶ βαμμένο «ἀτσάλι μαχαίριοῦ» καὶ κάθε λογῆς κέρατα. Προσεχτικὴ δουλειὰ στ' ἀλήθεια. Στὴν ἀρχὴ πελέκημα τοῦ κέρατου. Ἐπειτα καψάλλισμα γιὰ νὰ μαλακώση. Ἐπειτα μὲ ρέγουλο τὸ στρίψιμο καὶ βάλσιμο στὴ μέγγινα, γιὰ νὰ σταθῆ. Μετὰ δεύτερο πελέκημα, κι' ἀπὲ ἡ ράσπα γιὰ τὸ φινίρισμα....

Στ' ἄλλο στενό, ἦταν οἱ σαμαράδες, οἱ βαγενάδες, οἱ μαραγκοὶ κι' οἱ ταγιαδόροι (ὅσοι δὲν ἔπαιρναν ἀπὸ κοντὰ τοὺς νταϊφάδες). Κι' ἐπειτα ἦταν οἱ καζάζηδες (μεταξουργοὶ) κι' οἱ ύφαντὲς πούφτιαχναν σ' ἀργαλειοὺς λινά, μεταξωτὰ ριγωτὰ ύφασματα, τσίπες καὶ βαμβακομέταξο (τὸ μπιμπιζάρι). Κοντὰ σ' αὐτοὺς ἦταν οἱ ραφτάδες, (φραγκορράφτες, ραμάνοι, ἀμπατζῆδες, καποτάδες καὶ τερζῆδες). Τοῦτοι δούλευαν, στὸν πρῶτο ὄροφο, σταυροπόδι, πάνω στὰ μπάσια κι' ἔρραβαν ἢ κεντοῦσαν φορεσιὲς ἀντρίκιες ἢ γυναίκειες. Ἐβαζαν γοῦνες στοὺς γιακάδες, στὰ πέτα, στὸ μπροστινὸ ἄνοιγμα καὶ στὶς φάσες τῶν μανικιῶν. Ἐρραβαν γαϊτάνια (μεταξωτά, ἀργυρὰ ἢ καμμιὰ φορὰ χρυσὰ) πάνω στὰ

βελούδινα φορέματα σ' ώραία διακοσμητικά θέματα, ποὺ σχημάτιζαν μὲ χάρτινο πατρόν. Χρησιμοποιούσαν βελάρι μάλλινο, ἀσπρο ἥ μαύρο, βαμμένο μὲ καρυδότσουφλα. Κι' ἔφτιαχναν φουστανέλλες, φλοκάτες, σεγκούνια, κάπες, τουζλούκια (κάλτσες), ταλαγάνες, πισλιά, πιρπιριὰ καὶ νυχτικὲς μ' ώραία κασπόνια κεντητά, μακρυὲς σὰν κελεμπίες.

Κι' ὅταν φτάναμε στὸν Λάκκο, στὴν ἄκρη ἀπ' τὰ δυὸ τοῦτα στενοσόκακα, βρίσκαμε τοὺς ταμπάκιδες, τοὺς τσαρουχάδες καὶ τοὺς κουντουρατζῆδες (παπουτσῆδες). Ἐκεῖ, κρεμασμένους στὸ γκρεμό, ἀπ' ἀνάγκη γιὰ νὰ διώχνουν τὰ βρώμικα ἀπονέρια τους.

Δίπλα σὲ κάθε πόρτα ἀργαστηριοῦ, δεξιὰ κι' ἀριστερά, ἥταν κάτι χαμηλὰ πέτρινα πεζούλια. Πάνω σ' αὐτά, οἱ ἀγωγιάτες ἀκουμποῦσαν τὴν πραμάτειά τους πρὶν τὴν φορτώσουν στ' ἄλογα. Πάνω σ' αὐτά, ἔβγαιναν μὲ τ' ἀπόσκιο, τ' ἀφεντικὰ τῶν ἀργαστηριῶν καὶ κάθονταν νὰ πάρουν μιὰν ἀνάσα, νὰ δροσιστοῦν, νὰ ποῦν καμμιὰ κουβέντα μὲ τὸ γείτονα καὶ νὰ τραβήξουν μιὰ πρέζα ἀπὸ ταμπάκο.

Τὰ πρωϊνά, πάνω στὰ ἴδια αὐτὰ πεζούλια, κάποιες γρηὲς τῆς Κόνιτσας (μπουμπουλωμένες μὲ κατάμαυρο φακιόλι) ἀπλωναν τὴν πραμάτεια τῶν σπιτιῶν.

'Υφαντὰ τῶν ἀργαλειῶν καὶ τοῦ χεριοῦ κεντήματα.

Μὲ τόση τράβηξη ποῦχε τὸ πρᾶμα, δλόκληρη ἥ Κόνιτσα ἥταν ἔνα ἀργαστῆρι. "Υφανταν μ' ἀργαλειοὺς σὲ κάθε σπίτι οἱ γυναῖκες, τραγουδῶντας. Φλοκάτες, βελέντζες, ποδιές, κιλίμια, χράμια, προσκεφάλια. Κι' ἄλλες κεντοῦσαν στὸ χέρι, ποκάμισα, κεφαλόδεσμους, μπόλιες, ζωνάρια, προσόψια, πετσέτες, μαχραμάδες. Μὲ μετάξι κι' ἀργυρὰ ἥ χρυσὰ νήματα, σ' ὅλων τῶν εἰδῶν τὶς βελονιές. Σταυροβελονιά, ριζοβελονιά, ἵση, φουσκωτή, ἀσταχωτή, περαστή, ψαροκόκκαλο, κασινάκι. Κι' ἔφτιαχναν κυπαρίσσια, ρόδακες, γαρούφαλλα, τουλύπες, μπρίκια, πουλιά, θηρία φανταστικά, ζῶα, ἄντρες, γυναῖκες, κι' δλόκληρες σκηνὲς ἀπ' τὸν καθημερινὸ βίο. .... "Οπως καὶ

νάχε τὸ πρᾶμα, ὅσο κι' ἀν ἔβγαινεν ἥ δουλειὰ ἀπρόσωπη, μέσ' τὴ σειρά, ὅσο κι' ἀν τὰ προϊόντα ἥταν γιὰ νὰ ίκανοποιήσουν ἀπλές, καθημερινὲς ἀνάγκες, ὡστόσο, χέρι ἥταν τοῦτο, ποὺ τὰ δούλευε, στὸ σπίτι ἥ στ' ἀργαστῆρι, δὲν ἥταν μηχανή. Καὶ πίσω ἀπὸ τὸ χέρι, πότε - πότε κάποιο ὄνειρο ἀνάδευε, κάποιες πιθυμιὲς καὶ κάποια ἄγχη. Ξέφευγε τότε ἥ βελονιά, ἥ σαϊτιά, ἥ καλεμιά, κι' ἔπαιρνε ψυχὴ καὶ δύναμη καὶ μεταπλάθονταν σὲ λύτρωση, σὲ ξέσπασμα. Καὶ γίνονταν τραγοῦδι. "Ἐνα τραγοῦδι, ποὺ τονιώθες, νὰ κυλάῃ ἀδιόρατα πίσω ἀπ' τὰ πράγματα, πίσω ἀπὸ τὴν ὕλη. "Ἐνα τραγοῦδι σιωπηλό, ἀπελευθέρωσης, ποὺ σοῦ ἀφηγόνταν προαιώνιους καημοὺς κι' ὄνείρατα. Μιὰν ἀλλοτρίωση ούσιας. Μιὰ διάθεση ἀποφυγῆς, στὴν καθιερωμένη ἔνταξη. Τὴν παραδοσιακή. "Ἐνα ξάφνιασμα.

Ποιός ὅμως μπορεῖ σήμερα νὰ φαντασθῇ! πὼς σὲ τοῦτον τὸν ἀκραῖο τόπο, σ' αὐτὰ τὰ ἐρειπωμένα στενοσόκακα τοῦ παζαριοῦ, τῆς Κόνιτσας, στὰ ἐρημικὰ κι' ἀδιάφορα ἀργαστηρια, πρὶν ἀπ' τοὺς δίσεχτους καιρούς, πρὶν τὴν ἐποχὴ τῆς εἰσβολῆς τῶν «ἄγριων θηρίων», γράφτηκε μὲ τοὺς καημοὺς τοῦ λαοῦ μας, μιὰ ραψωδία δλόκληρη ἀπ' τὸ μεγάλο ἔπος τοῦ πολιτισμοῦ, τὸ ἔπος τῆς λαϊκῆς μας τέχνης;

Ποιός στ' ἀλήθεια θὰ μποροῦσε νὰ τὸ φαντασθῇ μέσα σ' αὐτὰ τὰ ἐσχατα ὄρια τῆς πτώσης;

**

«Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀνεβαίνον ἐκ τῆς γῆς καὶ εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίω, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. Καὶ τὴν ἔξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἐποίει τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας, ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὐ ἐθεραπεύθη ἥ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα καὶ πῦρ, ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατεβαίνει ἐπὶ τὴν γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πλανᾶ τοὺς ἐμούς, τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τὰ σημεῖα, ἢ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου».

(συνεχίζεται)

Η Ρουμανική προπαγάνδα κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας εἰς Ἡπειρον

Τοῦ κ. ΣΤ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Οὗτοι εἶναι οἱ αἰώνιοι "Ἐλληνες οὓς ἡθέλησεν ἀναποτελεσματικῶς νὰ κάνῃ ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα, οἱ τηρηταὶ τῶν ἀγνῶν καὶ ὥραιῶν Ἡπειρωτικῶν ἔθιμων, οἱ ἀκρῖται καὶ θεματοφύλακες τοῦ Ἐθνους μας ἐν τῷ ἀκροτελευτιῷ τούτῳ τμῆματι τῆς Ἑλληνικῆς Ἔπικρατείας.

Ἡ ἑντασίς τῶν ἀνθελληνικῶν ἐνεργειῶν τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας ἐν Ἡπείρῳ κορυφοῦται κατὰ τοὺς τελευταίους πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως χρόνους.

Εύρισκόμεθα εἰς τὸ ἔτος 1909, ἐν περίπου ἕτος μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Συντάγματος ὑπὸ τῶν Νεοτούρκων. Ὁ Σουλτάνος Χαμῆτ — ἐκὼν — ἄκων — ὑποκύπτει εἰς τοὺς Ἐπαναστάτες καὶ παρέχει ὠρισμένα προνόμια καὶ εἰς τοὺς Χριστιανικοὺς πληθυσμούς, τοὺς ζῶντας ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας του. Εἰς τούτους παρέχεται τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγουν τοὺς βουλευτάς των, τοὺς ὅποίους ἀποστέλλουν εἰς τὸ Τουρκικὸν Κοινοβούλιον, ἵνα ὑποστηρίζουν τὰ καταπατούμενα δικαιώματά των ὑπὸ τῶν πλουσίων Τούρκων γαιοκτημόνων καὶ προλαμβάνουν τὰς ὑπερβασίας τῶν κατὰ τόπους κρατικῶν ὄργανων. Ἡ ἀγρία τρομοκρατία ἀντικαθίσταται ὑπὸ ποιᾶς τινος ἐλευθερίας. Οἱ "Ἐλληνες κάτοικοι τῆς θρυλικῆς πόλεως Ἰωαννίνων, οἱ ὅποιοι ἔκπαλαι διεκρίνοντο διὰ τὰ φιλελεύθερα αἰσθήματά των, ἀναθαρρύνουν καὶ δὲν διστάζουν εἰς τὰς οἰκίας των, ἀκόμη καὶ εἰς τὰ καταστήματά των, νὰ τοποθετήσουν φωτογραφίας τῶν ἐνδόξων Βασιλέων τῆς Ἑλλάδος Γεωργίου καὶ Ὀλγας, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς πολυμελοῦς Βασιλικῆς οἰκογενείας. Τὰς ἀτενίζουν μὲ δέος καὶ σεβασμὸν καὶ προσμένουν μὲ λαχτάραν νὰ τοὺς φέρουν τὸ ἀνεκτίμητον ἀγαθόν, τὴν πραγματικὴν ἐλευθερίαν. Τινές, οἱ πλέον ψυχραιμότεροι, ἀντικαθιστοῦν τὸ ἀνεπιθύμητον τουρκικὸν φέσι μὲ τὴν μικρὰν φούνταν μὲ τοὺς κούκους, ποὺ ἐθεωροῦντο κάλυμμα κεφαλῆς, κατ' ἔξοχὴν ἐλληνικόν. Οἱ Τούρκοι ἐμπαθῶς βλέπουν ταῦτα, ἀλλ' ἀποκρύπτουν τὴν δυσφορίαν των. Τὸ ἀ-

νακηρυχθὲν Σύνταγμα δὲν τοὺς ἐπιτρέπει, τόγε νῦν, ἐκδήλωσιν ἔχθρότητος πρὸς τοὺς ραγιάδες.

Ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα, ποὺ ἔχει τὴν ἐστίαν της εἰς ταῦτα τὰ Ἰωάννινα, ἔνθα κατώρθωσε νὰ ίδρυσῃ καὶ Ρουμανικὸν Γυμνάσιον, βλέπουσα τὸ Ἐλληνικὸν στοιχεῖον μὲ ἀνεπτερωμένον τὸ ἔθνικόν του φρόνημα, φρυάττει ἐκ κακότητος καὶ μίσους. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ ἡθικοῦ τῶν ραγιάδων Ἐλλήνων τὴν κάμνει νὰ αἰσθάνεται τὸ ἔδαφος σειόμενον ὑπὸ τοὺς πόδας της. Συγκροτοῦν καὶ συνέρχονται εἰς Συμβούλια ἐν τῷ ἐν Ἰωαννίνοις Ρουμανικῷ Προξενείῳ, τῶν ὅποίων προϊσταται ὁ μισέλλην Πρόξενος τῆς Ρουμανίας Μπαντεάνου. Σκοπός των εἶναι ἡ ἔξεύρεσις τρομοκρατικῶν μέσων, διὰ τῶν ὅποίων θὰ πτοήσωσι τοὺς "Ἐλληνας καὶ δὴ τοὺς Βλαχοφώνους ἐκ τούτων.

Περὶ τῶν σατανικῶν αὐτῶν ἐνεργειῶν γράφει ὁ Ἀλέξανδρος Λιβαδέας εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 88 καὶ 89 τεύχη τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις ἐκδιδομένου ἐγκρίτου μηνιαίου περιοδικοῦ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ».

Ἐκεῖ ἀναγινώσκομεν ἐν περιλήψει: Ἰούνιος 1909 — Ὁ πρὸ ὀλίγου τοποθετηθεὶς εἰς τὰ Ἰωάννινα Πρόξενος τῆς Ρουμανίας Μπαντεάνου ἀναπτύσσει ἔξαιρετικὴν δραστηριότητα, ἐνθαρρύνει καὶ ἐμπνέει ἐνθουσιασμὸν εἰς τὰ κατεπτομένα μετὰ τὸν φόνον τοῦ Σάμπα (1) ὅργανα τῆς προπαγάνδας, ἄπαντας Ρουμανοδιδασκάλους τῶν Βλαχοφώνων χωρίων τοῦ Ζαγορίου, πιέζει διὰ τῶν ὄργανων του τῇ ἀνοχῇ τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν τοὺς προκρίτους τῶν Βλαχοφώνων χωρίων νὰ ὑποβάλουν αἵτησεις, ζητοῦντας τὴν σύστασιν Ρουμανικῶν σχολείων καὶ τὴν παραχώρησιν τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς Ρουμάνους ιερεῖς ὑποδεικνύει εἰς τὴν Ρουμανικὴν Κυβέρνησιν νὰ πειθαναγκάσῃ τοὺς ἔκει ἐργαζομένους Βλαχοφώνους Ζαγορησίους νὰ ἀξιώσουν ἀπὸ τοὺς ἐν Ἡπείρῳ συγγενεῖς των τὴν προσχώρησιν εἰς τὸν Ρουμανισμόν...». Τοιαῦτα βουλεύονται οἱ ἀνθρωποι τοῦ Δουνάβεως. 'Αλλ' «ἔστι δίκης ὀφθαλμός, δις τὰ

πάνθ' ὄρâ». Εἰς τὰ Ἰωάννινα εἶχεν ἰδρυθῆ πρὸ τοῦ 1907 μυστικὴ ἑθνικὴ ὄργανωσις, ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἐταιρεία — Η. Ε. — ἥτις, ως ἡ πάλαι ποτὲ Ἐθνοσωτήριος ἐν Ὀδησσῷ Φιλικὴ Ἐταιρεία, είργάζετο μυστικώτατα ἵνα, ἀφ' ἐνὸς μὲν προπαρασκευάσῃ τὸ ἔδαφος διὰ τὴν ἀνατολὴν τῆς Μεγαλησίας ἡ μέρη αἱ, ἀφ' ἐτέρου δέ, ἵνα διὰ καταλλήλων ἐνεργειῶν της, ἔξουδετερώνη τὰς ἀνθελληνικὰς ἐνεργείας τῶν ξένων προπαγανδῶν, Ρουμανικῆς καὶ Ἀλβανικῆς. Τῆς μυστικῆς ταύτης Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως κύριος μοχλὸς ἦτο ὁ Ἑλλην ὑπολοχαγὸς Δημοσθένης Φλωριᾶς, ὁ δῆθεν ὑπηρετῶν ὡς γραφεὺς εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις Ἑλληνικὸν Προξενεῖον, ὁ Ἀλέξ. Λιβαδεὺς καὶ ὁ Μιχ. Λάνδος. "Ινα ἡ Ἡπειρωτικὴ αὗτη Ἐταιρεία, ἡν εὔγνωμόνως ἀναμιμησκόμεθα, ἐπιτυγχάνη καλύτερον τοὺς ἑθνικοὺς σκοπούς της, εἶχε κατορθώσει διὰ καταλλήλων ἀνυπόπτων ἐνεργειῶν της νὰ προσληφθῇ ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Ἀστυνομίας ὁ θεωρούμενος ὡς φίλα κείμενος πρὸς αὐτήν, πράγματι ὅμως φλογερὸς πατριώτης, ὡς χωροφύλαξ ὁ ἐκ Καμαρίνης Πρεβέζης Θεοδωράκης Παγκές.

Ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα μεταχειρίζεται πάντα τὰ μέσα, ἄτινα ἀνωτέρω ἀναφέρει ὁ Λιβαδεὺς, ἵνα ἐπιτύχη τοῦ ἀντεθνικοῦ σκοποῦ της. "Ομως «εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς πιέσεις καὶ

ἔκ παραλλήλου εἰς τὸ ἀφθονον χρυσίον καὶ τὰς παραπλανητικὰς ὑποσχέσεις, οἱ Ἑλληνόβλαχοι, ὁ ρωμαλέος αὐτὸς ἑθνικὸς κλάδος, ἀντιτάσσουν περιφρονητικὴν ἄρνησιν, προτιμούν καὶ τὰς φυλακίσεις ἀκόμη τῶν Τούρκων, τὰς ὅποιας ἔκμαιεύουν οἱ σατανικοὶ πράκτορες τοῦ Μπαντέάνου ἀπὸ τὴν ἀπεμπόλησιν τῶν ἱερῶν τοῦ Γένους. Μόνον μία μικρὰ μειονότης εἰς τὴν Βωβοῦσαν ἐζήτησε Ρουμάνον ἰερέα. 'Ο αἰδεσιμώτατος ὅμως Πορφυρέσκου δὲν ἀποτολμᾶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν θέσιν του, φοβούμενος τοὺς παμπληθεῖς ἀντιφρονοῦντας καὶ παραμένει εἰς Λειβαδιώτην, ἀρκούμενος νὰ ἐρωτοτροπῇ μὲ τὰς φερούσας ἀπὸ τὴν λίμνην νερὸν Ἰσραηλίτιδας καὶ ὑφιστάμενος τὴν πρόγκαν τῆς μαρίδας τῆς γειτονιᾶς», συνεχίζει γράφων ὁ Λιβαδεύς.

Ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα, βλέπουσα τὸ ἔργον της νὰ καρκινοθατῇ, μεταχειρίζεται τὸ ἔσχατον καταπιεστικόν της μέτρον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἔλαβε ἄδοξον δι' αὐτὴν τέλος, χάρις εἰς τὰ ἀποτελεσματικὰ ἀντίμετρα, ἄτινα ἔλαβεν ἐν τάχει ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἐταιρεία. Διὰ τοῦ ἀφθόνου δελεαστικοῦ χρήματος, τὸ ὅποιον διαθέτει, ἔξαγοράζει τὴν ἀνύπαρκτον συνείδησιν μερικῶν τυχαρπάστων ἐλεεινῶν ὑποκειμένων, ἄτινα συγκροτοῦσιν ἔνοπλον συμμορίαν.

(Συνεχίζεται)

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἄξιότιμε κ. Διευθυντά,

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 72 τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἐ.ἔ. φύλλον τοῦ περιοδικοῦ «Κόνιτσα» ἀναγράφεται ὅτι κατὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀγωγιστῶν Ἐθνικῆς Ἀγτιστάσεως Ε.Ο.Ε.Α. ἥτις ἔλαβεν χώραν εἰς τὴν Πνευματικὴν Στέγην Κονίτσης τὴν 28—3—1968 παρέστη καὶ ὁ ὑποφαινόμενος ὡς Δήμαρχος Κονίτσης.

Τοῦτο εἶναι ἀναχριθέει καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας παρακαλῶ ὅπως ἀγημοσιεύσητε τὰ κάτωθι:

Ο ὑποφαινόμενος οὐ μόνον ὡς Δήμαρχος τῆς πόλεως, εἰς ἥν ἐγένετο ἡ συγκέντρωσις, δὲν ἐκλήθη ἵνα παραστῶ, ἀπὸ τὸν διοργανώσαντα ταύτην καὶ ἐπὶ δικτατίαν ὅλως παρανόμως διατηροῦντα τὸ ἀξιωμα τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ Μ. Σιώρον, ἐνῷ κατὰ Νόμον ἡ θητεία τῶν Διοικ. Συμβουλίων πάντων τῶν Συλλόγων εἶγαι διετής, ἀλλ' οὐδὲ κὰν ὡς ἰδρυτικὸν μέλος τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ, ἐνῷ ἀντιθέτως ἐκλήθησαν καὶ παρέστησαν ἀνθρωποι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοντες μὲ τὸν Σύλλογον.

Εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλοξενίαν.

Μετ' ἔξαιρέτου τιμῆς
ΘΩΜΑΣ ΚΑΡΑΤΖΗΜΟΣ
Δήμαρχος Κονίτσης

Κόνιτσα 25—5—1968

‘Ο Γιώργος Ντομπόλας

Τοῦ κ. ΑΝ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Νυχτοχάραγα εἶχαν ξεκινήσει ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, ὁ Γούσιας Παπακώστας, ὁ Νεσιάτιμπεης, ὁ γυιός του Καϊμακάμη Σαλήμπεη, ὁ Ἀλῆ Ἐφέντης, ὁ τηλεγραφητῆς, ὁ Στέργιος Μάγθος ὁ Κολιός ὁ Τσίκας, καὶ ἄλλοι κυνηγαράιοι, γιὰ νὰ πᾶνε στὴν Καρουτιά καὶ στὸ Ροϊδούσιον γιὰ ἀγριόγιδα καὶ στὴ δρύση τῆς Γόνης ἔκατσαν νὰ ξαποστάσουν, γὰρ καρτερέσουν καὶ τοὺς ἀργοπορημένους, καὶ ν' ἀρπάξουν καὶ στὰ πεταχτὰ καὶ ἀπὸ καναδυὸ χαψίες γιὰ νᾶχουν κουράγιο νὰ δγάλουν τὸν ἀγήφορο.

Εἶχαν πάρει οἱ ἄλλοι μιὰ καλὴ ἀνάσα, ὅταν φάγηκε νᾶρχεται πατινὸς ἀπὸ ὅλους ὁ Γιώργης Βαγγέλη Μυλωνᾶς ἢ Βαγενᾶς ἀντάμα μὲ τὸν νεαρὸν ἀνεψιό του τὸ Λάκια τὸ Βράνιστα. Οἱ παλαιότερο Κονιτσιῶτες τὸν θυμοῦνται καλὰ τὸ Γιώργη, γιατὶ ἦταν πασδάγτης (νυχτοφύλακας) τῆς ἀγορᾶς κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας. Ἡταν χοντρός, μονοκόμματος, μὲ τεράστια μουστάκα καὶ πυκνὰ φρύδια, λίγο ἴδιότροπος καὶ πεισματάρης, ἄλλὰ στὸ δάθος ἀγαθὸς καὶ καλόψυχος ἀνθρωπος, χωρὶς γὰρ εἶναι καὶ κουτός ἐπως τὸν νομίζανε μερικοί.

— Όρε παιδιά, λέει ὁ Γούσιας Παπακώστας, ὁ ἀδιόρθωτος χωρατατῆς, τὸ ἀσταμάτητο πειραχτῆρι, μόλις τὸν εἶδε νᾶρχεται, ἐγὼ τὴν ἔτοιμη μιὰ... (καὶ σφιγγόταν), ἀν μπορεῖτε σφιχθῆτε καὶ σεῖς μήπως ρίξετε καμμιά... γιὰ νὰ παρεξηγηθῇ λίγο νὰ γελάσωμε.

Καὶ ὥ τοῦ θαύματος! Ποῦ τὲς εἶχαν, ἢ πότε τὲς ἔτοιμάσανε; Λέει καὶ εἶχανε δειπνήσει μπόλικη φασολάδα, καὶ μόλις πλησίασε ὁ Γιώργης καὶ τοὺς καλημέρισε, ἀρχισαν ὅλοι τους νὰ δάξουν... πυρὰ διμαδόν.

— Αχ, ωρὲ παιδιά! χουρσουζλιὰ θὰ μᾶς πάει μὲ αὐτὸν ποὺ κάνετε, δὲν θὰ κάμωμε κυνῆγι ἔκανε ὁ Γιώργης: καὶ δίχως νὰ δείξῃ πώς πειράχτηκε καὶ ν' ἀρχίσῃ νὰ βλαστημάῃ καὶ νὰ δρίζῃ, ὅπως περίμενε ὁ Γούσιας Παπακώστας γιὰ νὰ γελάσουν, τραβήχτηκε σὲ μιὰ ἄκρη παράμερα καὶ κολάτσισε ἀντάμα μὲ τὸν ἀνεψιό του ξεχωριστά.

Εἶχε δίμως ὁ Γιάννης στὸν τροβά του ποὺ λέει κι' ἡ παροιμία.

Σὰν ἀποκολάτσισαν ξεκίνησαν, καὶ κυνηγῶντας ἔφτασαν στὴν Καρουτιά. Κατόπι πῆραν δίπλα στοῦ Σαρτζῆ ὅλοι ἀντάμα γιὰ νὰ πᾶνε γιὰ τὸ Ροϊδούσιον δῆπου θὰ στήγαν καινούργα καϊτέρια καὶ θὰ γινόταν τὸ κυριώτερο κυνῆγι.

‘Ο Γιώργης Μυλωνᾶς προπορευόταν ἀπὸ ὅλους, καὶ μόλις πέρασαν τὴν Σκάλα του Λουδα, τὸν διέπουν νὰ ἔτοιμάζῃ τὸ ντουφέκι του καὶ νὰ τοὺς κάνη νόημα νὰ σταματήσουν.

— Σες, σες...

Καὶ γονατίζει μὲ προτεταμένη τὴν σφῆκα του.

Οἱ ἄλλοι σταματοῦν, καὶ χωρὶς νὰ δγάζουν οὔτε φίθυρο ἀπὸ τὸ στόμα τους, προσπαθοῦν γὰρ ἰδοῦν τὸ ἀόρατο γι' αὐτοὺς κυνῆγι ποὺ σκόπευε ὁ Γιώργης. Μὴ μπορῶντας δίμως νὰ τὸ διακρίνουν, περιμένουν μὲ ἀγωγία ν' ἀκουστῇ ὁ πυροβολισμός.

Καὶ αὐτὸς δὲν ἀργῆσε. Καὶ ἦταν πολὺ δροντερός. Μὲ μόνη τὴν διαφορὰ

Τὰ ἐπώνυμα οἰκογενειῶν τῆς Βούρμπιανης

Τοῦ κ. Γ. ΒΛΑΧΟΥ

Στὴν ἑργασία μου αὐτή, ποὺ μὲ δοήθησαν οἱ Βουρμπιανίτες Βασίλειος Κογινῆς, Φίλιππος Παπαδημητρίου, Μᾶρκος Παπαζήσης καὶ ἡ μάνα μου, συγκέντρωσα τὰ ἐπώνυμα τῶν οἰκογενειῶν τῆς Βούρμπιανης τῆς περασμένης γενιᾶς καὶ τὰ χώρια κατὰ συγοικισμό. Θεώρησα ὅτερα σκόπιμο νὰ παραθέσω καὶ μερικὰ παρατσούκλια ποὺ εἶναι τὶς περισσότερες φορὲς πιὸ συνηθισμένα στοὺς Βουρμπιανίτες ἀπὸ τὰ πραγματικὰ ἐπώνυμα. Ἡ ἔρευνά μου ἀλλωστε ἀπέδειξε ὅτι ἔνα μέρος ἀπὸ τὰ παρατσούκλια εἶναι παλαιότερα ἐπώνυμα καὶ μὲ αὐτὰ χαρακτηρίζεται γενικώτερα, ώς σήμερα, τὸ κάθε σόῃ. Οἱ Τζιολντάδες (ἢ Τζιολντῆδες), ποὺ ἀπετέλεσαν κάποτε τὸν διμώνυμο (ὑπὸ) συγοικισμὸν στὴ Βούρμπιανη, δὲν ἀνήκουν μᾶλλον στὸ ἕδιο σόῃ. Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσι, ἀνήκαν σὲ «στρατιωτικὴ» (soldat = στρατιώτης) φάρα» καὶ ἦρθαν στὴ Βούρμπιανη ἀπὸ τὴν περιοχὴΝικοπόλεως Πρεβέζης.

I. συνοικισμός: Σαρσάδες.

(Οἰκογένειες) Βλάχου, (δ) Τζιότζιου, γ) Ντεληγιάννη, δ) Μπούση), Κούτση (δ Κωτσιο-Κούτσης, ἡ Τσιάλω), Καραλῆ (δ Γκόγκης, ἀπὸ τὸ σόῃ τῶν Βλάχων), Ζούκη (δ Μπαζούκας), Κακαδᾶ, Ἐξάρχου, Οίκονόβιου (ἀπὸ τοὺς Τζιολντάδες),

Τράντα δ) Κουτσονίκου, Μάρη, Γκουγκούτση (δ Πλακούσης), Κόκκινου, Τζοφόλη, Βενέτη, β) Πολίτη (δ Γκιάστας, ὁ Ντέϊκος κ.λ.), Κουλούρη, Ζήκου, Λύτη, β) Ζολώτα (δ Τζιαθήτης), Τσανάκα, Γιόση, β) Κάλφα (δ Καζάνας), Παπαγιαννόπουλου (δ Πάπης, δ Χαρακᾶς, δ Γκρίμποβος) — «Τσουρτσούληδες», Μητσούλη, Ζαμάνη, Αποστολόπουλου.

II. συνοικισμός: Σιομπάδες.

(Οἰκογένειες) Παπαράφτη, Παπασπύρου, Γεωργίου (δ Τσιολαγιώργος), Λαμπίκη, Ζούνη, Τσιούγη, Τσιούνη, Τσιακούμη, Μποζώνα (ἢ Γκοντούλω), Μπάκα, Ἀδάμη (ἢ Αδάμου, Φούντου β) Μπουρέκα (δ Φέζος), Σιόμπος (δ Ρόκοτας), Νάστου, β) Σερέτη, Παπατζήμα, β) Σδανᾶ, Παναγιώτου (δ Χαρισούλης), Κιτσαντώνη.

III. συνοικισμός: Απόστολος.

(Οἰκογένειες — στὸν Τράφο), Σούρη, Γιάντσιου, Μπάρκη, Εύθυμίου (δ Καβρομᾶς), ίνήκουν σ' ἔνα σόῃ, Λιόλη, β) Τουτούνη, Παπαγεωργίου (δ Κεκέλης), Γραμμάτη (δ Κοντογιάννης), Δημιανοῦ, Τζουμάρα, β) Τζιτζῆ, Μάνου (δ Πετσέλης), Κουση, Ντόντη (Δώδη) (δ Τουρκοτσιόλας, δ Σιαπκαλῆς), Νίτσκα, Κι-

δημως ὅτι δὲν διγήκε ἀπὸ τὴν κάννη τοῦ ντουφεκιοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ κάπου ἀλλοῦ, καὶ ἔσκασαν δὲν στὰ γέλια.

— Μωρέ, μᾶς τὴν ἔφιακιε ὁ Γιώργης! μᾶς τὸ ξεπλέρωσε, εἶπαν μὲ μιὰ φωνὴ δὲν τους ἐνῷ ἐκεῖνος χαμογελοῦσε ίκανοποιημένος κάτω ἀπὸ τὶς πελώριες ἀγκαθωτὲς μουστάκες του, γιατὶ εἶχε πάρει τὴν ἐκδίκησή του.

— Ὁρὲ σὰν ντομπόλα δρόντηξε! εἶπε δ Γούσιας Παπακώστας.

— Πραγματικά, σὰν ντομπόλα! ἐπανέλαβαν καὶ οἱ ἄλλοι.

Καὶ ἀπὸ τότε τοῦ κολήσανε τὸ παρατσούκλι «Ντομπόλα» τοῦ Γιώργη, καὶ λησμονήθηκε τὸ παληὸ του παραγκῶμι (ἐπώνυμο), καὶ ἔμενε γγιωστὸς σὰν Γιώργης Ντομπόλας.

‘Ο εύρωπαϊκός χορὸς στὸ Γανναδιό

Τοῦ κ. ΧΑΡ. ΓΚΟΥΤΟΥ

Σὲ ἔνα φύλλο τοῦ «’Αώου» τοῦ 1928, δημοσιεύεται ἀνταπόκριση ἀπὸ τὸ Γανναδιό, στὴν ὅποια ὁ «Βουρκοπόταμο» περιγράφοντας τὸ μεγάλο πρωτομαγιάτικο γλέντι (στὸ ὑπαιθρὸν καὶ σὲ σάλλες), σημειώνει κάπου ὅτι «ὁ κ. Χ. Πορφύρης διακρίθηκε γιὰ τὴν χορευτικὴ δειγότητά του στὸ τσάρλεστον». Πραγματικὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἔκείνη ἦσαν γνωστοὶ στὸ Γανναδιό οἱ εύρωπαϊκοὶ χοροί.

Ἡ μεταφορὰ τῶν εύρωπαϊκῶν ρυθμῶν στὴν κοινωνικὴ ζωὴ τοῦ ἥδη προοδευμένου πολιτιστικὰ χωριοῦ αὐτοῦ εἶχε ἐπιτευχθῆ χάρη σὲ δύο κατηγορίες ταξιδεμένων χωριανῶν: Ἐκείνων ποὺ, διαμένοντας στὴν Ρουμανία ἢ τὴν Αἴγυπτο (ἢ καὶ στὴν Ἀμερική), ἐπισκέπτονταν κατὰ διαστήματα τὸ χωριό καὶ ἔκείνων ποὺ ἐγκαταστάθηκαν μετὰ τὸν πόλεμο τοῦ 1921 στὴν Ἀθήνα ἐργαζόμενοι καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγα χρόνια ἐπανῆλθαν στὸ χωριό.

Ἐξ ἀλλοῦ, μέχρι τὸ 1935 πολλὰ σπίτια (8—10) εἶχαν ἐφοδιασθῆ μὲ διαφόρων τύπων γραμμόφωνα καὶ μὲ δίσκους κλασσικῆς καὶ ἐλαφρᾶς μουσικῆς, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὅποιους σώζονται ἀκόμη καὶ εἶναι σπάνιοι. Εἶναι ὑπέροχες καὶ ἀποδο-

σκα, Λιάκου, Νούτση, Μανώλη, Λέζη, β) Τσοπόγια, γ) Καραμήτση, Γκοντότση, Τουρλάκη (ἡ μπάμπω Τουρλάκω), Πάνου ἢ Πετούση, Ρεμπέλη, Ντίλη, Προφύρη (Πορφύρη) (δ) Κατσιπέτσης), Θεοδωρῆ, Λάλου, Δημάρατου (πρῶτα Ντούμαρη) (τοῦ Γραμματικοῦ), Ξιούρα, Παπακώστα (δ) Γκοντής), Παρλαμπᾶ, Στέργιου, Σελέκου, Χατζῆ.

(Οἰκογένειες — στοὺς Τζιολντάδες) Τζήλα, Καραγιάνη, Λιόλη (ἀσχετοὶ μὲ τοὺς ἄλλους Λιολαίους), Λαγοῦ, Ράπου, Μανέση, Γιαννακοῦ, Ζούμη.

(Συνεχίζεται)

σμένες μὲ γλυκὰ μουσικὰ ὅργανα, ποὺ δύσκολα ἀφήνουν ἀσυγκίνητο τὸν ἀκροατή. Ρυθμοὶ σὲ ταγκό, βάλς, σλόου, φδξ κ.λ.π. (Τὸ ὥραιότερο ταγκό, "Αν ξαναρθῆς, Γαλάζιος Δούναβις, Θὰ φύγω μὰ θὰ κλάψης, Φαληριώτισσα κ.λ.π.).

"Ἄς σημειωθῆ ἐδῶ (ἀπλῶς σὰν σχετικὴ πληροφορία) ὅτι τὴν ἵδια ἐποχὴ ὁ ὁδογύιατρος Κ. Τζιμιγάδης εἶχε κατασκευάσει στὸ σπίτι του ραδιόφωνο (πρᾶγμα ποὺ ἐπέτυχε ἐπίσης τὸ 1952 μὲ ἄλλο δημως σχέδιο ὁ Κ. Παπαδημητρίου) καὶ ἀκόμη ὅτι κατὰ τὰ χρόνια αὐτὰ εἶχε ἀποκτήσει ραδιόφωνο καὶ ἡ Σπυριδώνειος Σχολή.

Μὲ τέτοια, λοιπόν, δεδομένα, χορεύτηκαν μέχρι τὸ 1940 στὸ Γανναδιό ἀρκετὲς φορὲς οἱ ρυθμοὶ ποὺ ἔκείνη τὴν ἐποχὴ ἐπικρατοῦσαν μὲ κέφι σὰν μόδα στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Ἀμερική καὶ ποὺ στὴν Ἑλλάδα συνηθίζονταν μόνο ἀπὸ τοὺς κύκλους τῶν πλουσίων ἢ τῶν καλλιεργημένων ἀνθρώπων τῆς Ἀθήνας ἢ καὶ μερικῶν ἄλλων πόλεων.

Μὲ τὰ ὅσα γνωρίζομε προσωπικὰ ὡς τώρα, σημειώνομε ὅτι στοὺς χορούς αὐτοὺς συμμετεῖχαν ἀπὸ μὲν τοὺς ἄνδρες, ἀκτὸς ἀπὸ τοὺς παραπάνω καὶ ἀρκετοὶ νέοι, ἐκ τῶν ὅποιων μερικοὶ σπουδαζαν στὰ Γιάννενα κυρίως, ἀπὸ γυναικείας δὲ πλευρᾶς γυναικεῖς ποὺ εἶχαν ζήσει στὸ ἔξωτερικό, δασκάλες τῶν σχολείων τῆς Μόλιστας καὶ κοπέλλες τοῦ χωριοῦ, ποὺ σύντομα, ἔστω καὶ κρυφὰ κάποτε, ἔμαθαν τὰ δῆματα σὲ μερικὰ σπίτια.

Στὸ χωριό τότε ὑπῆρχαν 7—10 κοπέλλες, ὅμορφες, μὲ καλὰ οἰκονομικὰ οἱ περισσότερες καὶ ἀρκετὰ ζωηρές, ἔτσι ποὺ εὔρισκαν τρόπους γὰ πραγματοποιοῦν ποὺ καὶ ποὺ σὲ στενὸ κύκλο εύρωπαϊκοὺς χορούς. Οἱ νέοι τῆς περιόδου ἔκείνης (καὶ μέχρι τὸ 1947) εἶχαν μιὰ ἀξιοσημείωτη ζωηρότητα καὶ τόνιζαν μὲ τὰ καμώμα-

τά τους τήν παρουσία τους στήν πλήρη κοινωνία του χωριού, που τότε άγθινε και είχε αναπτύξει ποικίλες πολιτιστικές δραστηριότητες (ύπηρχε φιλοδασικός σύλλογος και άλλος σύλλογος Μολιστιγών, ο άθλητισμός και οι θεατρικές παραστάσεις στη Σχολή ήσαν ωργανωμένα, άνεπτυσσετο έντονη ήσω - κοινωνική πολιτική, λειτουργούσαν καταστήματα κ.λ.π.).

Έξ αλλού, δες σημειωθή σχετικά (για τή συμπλήρωση τής είκονας τής έποχής) ότι άπό τὰ παλαιότερα χρόνια οἱ περισσότεροι κάτοικοι είχαν υίοθετήσει τὸ στύλον ἐνδυμασίας τῶν τότε προηγμένων χρατῶν, που μεταφέρθηκε στὸ χωριὸν κυρίως άπό τοὺς ἐπιστρέφοντες ταξιδιώτες (ἄνδρες και γυναικες), ίδιως τοῦ ἔξωτερικοῦ, άλλα και μὲ τὰ εἰδη ρουχισμοῦ, μὲ τὰ δόποια οἱ ταξιδεμένοι ἐφοδιάζαν τοὺς δικούς τους. "Ετοι οἱ μὲν ἄνδρες φοροῦσαν τὸ κοστοῦμα τῆς έποχῆς (μὲ πλατὺ πανταλόνι) και γραβάτα, οἱ δὲ γυναικες συγήθιζαν τὶς πιὸ πολλὲς μέρες, ἀκτὸς ἢν πήγαιναν σὲ μερικὲς ἔργασίες (σημειωτέον ὅμως ότι τότε πολλὲς οἰκογένειες είχαν ύπηρέτριες), φορέματα εὔρωπαικῆς προελεύσεως. Συγκεκριμένα, οἱ γηλικιωμένες συγήθιζαν τὸ μαῦρο χρῶμα, ἔρριχναν στήν πλάτη τους ἔνα εἶδος σάλι («μπουρμπούλα») και φοροῦσαν σοσόνια και ποδιές και μαντήλια μὲ κεντήματα, ἐνῷ οἱ νέες είχαν νὰ φορέσουν πολύχρωμα φορέματα και συγήθιζαν νὰ βάζουν στὰ μαλλιά τους (που ήταν πάντοτε μεγάλα) χτένες μὲ πολλὰ πετράδια.

Τέτοιες ὄψεις παρουσίαζε τὸ Γανναδιὸν μέχρις ότου ἀρχισε ὁ πόλεμος τοῦ 1940 και ἀκολούθησαν ἡ κατοχὴ και ὁ συμμοριτοπλειος δημιουργῶντας μιὰ νέα περίοδο. Κατὰ τήν ἀρχὴ τῆς περιόδου αὐτῆς οἱ κοινωνικές ἐκδηλώσεις και ἡ ψυχολογία τῶν κατοίκων δὲν είχαν μεταβληθῆ πολύ, όταν ὅμως κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1948 τὰ πράγματα ἀνοιξαν μιὰ νέα περίοδο, ἡ ζωὴ στὸ χωριὸν ἐμφανίζονταν μὲ πολλὲς ἀλλαγές, ἀφοῦ μάλιστα τὸ 1) 3 τῶν κατοίκων είχε φύγει.

Ωστόσο, φαίνεται πώς οἱ εὐγενικές πρόοδοι τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ στηρίζονται σὲ σπουδαῖα στοιχεῖα, γιατὶ σὲ λίγο, κατὰ τὸ

Τέτοιες καταστήματα

Τοῦ μονίμου
ἀνταποκρι-
τοῦ μας

Ἄπεβίωσαν, τὴν 16 — 5 — 68 εἰς Ντι-
τροῦτ ΗΠΑ ὁ ἐκ Καστανέας Ἀνδρέας Δ. Φα-
κούρας, ἔτῶν 62, και εἰς Κόνιτσαν τὴν 11 —
5 — 68 ἡ Φωτεινὴ σύζυγος Χαραλάμπους
Βαρδάκη, ἔτῶν 74.

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπεβίωσεν ἡ συμπατριώ-
τισσά μας Εύανθία Μοιρούλη.

Εἰς Ἀθήνας ἀπεβίωσαν ἡ Πολυξένη χήρα
Νικολάου Μπεκιάρη και ὁ Γιώργος Φαναριώ-
της, γαμbrός ἐπ' ἀδελφῆ τοῦ κ. Γεωρ. Λιάπτα.

Εἰς τὴν κατὰ τὴν 28 — 3 — 68 συγκέν-
τρωσιν τῶν Ἀγωνιστῶν Ἐθνικῆς Ἀντιστάσε-
ως Κονίτσης δὲν παρευρέθη ὁ κ. Δήμαρχος,
ώς ἀνεγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος,
λαβόντες ἐσφαλμένην πληροφορίαν.

Κόνιτσα 26 — 5 — 68

Ἐν ὄψει τοῦ θέρους ὁ νέος διοικητὴς τοῦ
Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Κονίτσης Ὑπομοίραρ-
χος κ. Ἀθαν. Παναγόπουλος προέβη εἰς συ-
στάσεις και ὀδηγίας πρὸς τοὺς ἐπαγγελματί-
ας και γενικῶς πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς πό-
λεως σχετικάς μὲ τὴν καθαριότητα.

Συγκεκριμένως δέ, συνέστησε τὴν κατα-

1950, ἀρχίζει σ' αὐτὸν μιὰ νέα ζωὴ κοι-
νωνικὴ ζωὴ, σχεδὸν πλήρης, μιὰ νέα ἀ-
ξιόλογη, 10ετής περίπου, περίοδος. Κατ
αὐτὴν στὴ συγέχιση τῶν εὔρωπαικῶν χο-
ρῶν συνετέλεσαν τὰ ἔξης:

Συγένη τότε νὰ είναι ἐγκατεστημένα σὲ
κοντινὲς περιοχὲς τοῦ χωριοῦ πολλὰ τμῆ-
ματα στρατοῦ, τὰ δόποια γιὰ νὰ διασκεδά-
σουν, ἐπισκέπτονταν συχνὰ τὸ χωριό. Μὲ
τὴν εὐκαιρία αὐτὴ είχαν ἀνοιχθῆ σ' αὐ-
τὸν δύο οὖζερὶ - ταβέρνες, που οἱ «ἐπιχει-
ρηματίες» τους ἐπύχαινε νὰ ἔχουν στὰ σπί-
τια τους γραμμόφωνα. Τὰ ἀνέσυραν λοι-
πὸν ἀπὸ τὴν λησμονία και τὰ χρησιμοποί-
ησαν γιὰ τοὺς χοροὺς τῶν στρατιωτικῶν,
ἐκλέγοντας δίσκους μὲ δημοτικὴ ἡ μὲ τὴν
παλιὰ ώραια λαϊκὴ μουσικὴ, ἡ ἄλλους μὲ
εῦθυμιες ἀπαγγελίες.

(Συνεχίζεται)

σκευήν άφοδευτηρίων πληρούντων τοὺς στοιχειώδεις τούλαχιστον ὄρους ύγιεινῆς, τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀκαθαρσιῶν, ἐκ τῶν ὁδῶν καὶ τῶν αὐλῶν ἀκόμη τῶν οἰκιῶν, τὴν ρῖψιν πετρελαίου ἐπὶ τῶν λιμναζόντων καὶ ἀκαθάρτων ὑδάτων κλπ.

Πολὺ φοβούμεθα ὅμως μήπως ἡ φωνή του καταστῆ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, διότι. ἂς μὴν διστάσωμεν νὰ τὸ ὅμολογήσωμεν, οἱ συμπολῖται μας — ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἔξαιρέσεις — εἶναι συνηθισμένοι νὰ ρίπτουν ἐπὶ τῶν ὁδῶν παντοίας φύσεως ἀχρηστὰ καὶ βρωμερὰ πολλάκις, ἀντικείμενα, καθὼς καὶ χώματα καὶ νὰ ἐγκαταλείπουν ἀχρηστὰ οἰκοδομικὰ ὑλικά.

Ἡμεῖς ἐπροτείναμεν καὶ ἄλλοτε καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνομεν. Νὰ συγκροτηθῇ ὑπὸ τοῦ Δήμου συνεργείον μετ' αὐτοκινήτου, τὸ ὅποιον νὰ καθαρίσῃ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ ρεῖθρα αὐτῶν τὰ ἐν πολλοῖς πληρωθέντα μὲ λίθους, τσιμέντα καὶ μπάζα ἀπὸ τοὺς ἴδιοκτήτας τῶν παρακειμένων οἰκιῶν καὶ νὰ ἰσοπεδώσῃ τὰ παρὰ τὰ ρεῖθρα πεζοδρόμια διὰ νὰ μὴν κυλίωνται τὰ ἐξ αὐτῶν μπάζα, καὶ ἥ δυνατὸν νὰ τὰ λιθοστρώσῃ. Κατόπιν δέ, νὰ ἐκδώσῃ ἡ Δημοτικὴ Ἀρχὴ μίαν αὐστηρὰν ἐγκύκλιον ὑποχρεούσαν τοὺς παρὰ τὰς ὁδοὺς ἴδιοκτήτας νὰ διατηροῦν αὐτὰς καθαρὰς καὶ νὰ μὴν ρίπτουν χώματα κ.λ.π. Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ συμμορφώσεώς των θὰ καθαρίζῃ τὰς ὁδοὺς ὁ Δῆμος καὶ θὰ ὑποχρεώνῃ αὐτοὺς εἰς τὴν καταβολὴν τῆς δαπάνης ηὔξημένης.

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἀποκτήσωμεν τὸ αἴσθημα τῆς καλαισθησίας καὶ καθαριότητος καὶ θὰ καταστήσωμεν βαθμηδὸν τὴν ὥραίαν μας Κόνιτσαν πρότυπον ὁμορφιᾶς καὶ καθαριότητος· ἀλλ' ἂς μὴ λησμονούμεν καὶ τὸ Ἀριστοτέλειον ρητόν: «Τοὺς γὰρ πολλοὺς ἀδυνατεῖν πρὸς καλοκαγαθίαν προτρέψασθαι, οὐ γὰρ πεφύκασιν αἰδεῖ πειθαρχεῖν, ἀλλὰ ΦΟΒΩ, οὐδὲ ἀπέσχεσθαι τῶν φαύλων διὰ τὸ αἰσχρόν, ἀλλὰ διὰ τὰς ΤΙΜΩΡΙΑΣ...».

Διὰ δαπάνης τοῦ κ. Δημητρίου Β. Βαγενᾶ, κατεσκευάσθη τὸ καινουργὲς κουβούκλιον τοῦ Ἐπιταφίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Κάτω Κονίτσης, ἀξίας 8.000 δραχμῶν.

Ὑπὸ τῆς διοικήσεως τῆς ΑΤΕ διετέθησαν 5.000 δραχμαὶ καὶ ἔτεραι 5.000 ὑπὸ τοῦ

Συλλόγου 'Υπαλλήλων ΑΤΕ, διὰ τῶν ὅποίων ἡγοράσθησαν διάφορα πασχαλινὰ δῶρα καὶ διενεμήθησαν πρὸς τοὺς ἀκρίτας φρουροὺς τῶν συνόρων μας.

Ἐπίσης, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑβδομάδος τοῦ ἔορτασμοῦ τῆς πρώτης ἐπετείου τῆς 21ης Ἀπριλίου, ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐνταῦθα ὑποκαταστήματος ΑΤΕ κ. Χρ. Τσούτσης μετ' ἄλλων ὑπαλλήλων περιώδευσαν εἰς Γεροπλάτανον, Κλειδωνιάν, Ἡλιόρραχην, Μάζιον, Μολυβδοσκέπαστον κ.λ.π. χωρία, ὅπου ώμίλησαν πρὸς συγκεντρώσεις ἀγροτῶν, ἀναπτύξαντες τὴν σημασίαν τοῦ ἔορτασμοῦ καὶ τὰ μέχρι τοῦδε ἐπιτεύγματα τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐλαδον βραβεῖα μετ' ἐπάθλων τῆς ΑΤΕ οἱ κάτωθι προοδευτικοὶ ἀγρόται τῆς Ἐπαρχίας μας: Μιλτιάδης Νικολός, Ραφαὴλ Ἐζνεπίδης καὶ Ἰωάννης Χατζηρούμπης ἐκ Κονίτης, Νικόλαος Κηρολίβανος ἐκ Κλειδωνιάς, "Αγγελος Κήτας καὶ Παναγιώτης Πορφύρης ἐκ Καλόβρυσης, Βασίλειος Διαμάντης καὶ Ἀθανάσιος Σπύρου ἐκ Μαζίου καὶ Βασίλειος Λάμπρου, Χαράλαμπος Ντίνος, Θεόφιλος Λάκας καὶ Βασίλειος Πρόκος ἐκ Καλλιθέας.

Μὲ ἐνθουσιασμὸν ἐωρτάσθη εἰς τὴν ἀκριτικὴν πόλιν μας ἡ πρώτη ἐπέτειος τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου. Ἐκτὸς τῶν ἐκδηλώσεων τῆς 22ας Ἀπριλίου 1968 περὶ τῶν ὅποίων ἀνεγράψαμεν, τὴν Κυριακὴν 28 — 4 — 68 ἐψάλη εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἐπίσημος δοξολογία χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν αἱ Ἀρχαὶ καὶ πλήθος κόσμου· τὸν δὲ πανηγυρικὸν ἔξεφώνησεν ὁ Δήμαρχος κ. Θ. Καρατζῆμος.

Κατόπιν ἐπηκολούθησε κατάθεσις στεφάνων εἰς τὸ Ἡρῶν τῆς Ἀγορᾶς καὶ τὸ ἀπόγευμα ἔχορεύθησαν ἔθνικοὶ χοροὶ εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν. Ἐγένετο δὲ καὶ ἐπιβλητικὴ παρέλασις τῶν ἀγροτῶν μας διὰ μέσου τῆς ἀγορᾶς ἐπιβαινόντων ἀνθοστολίστων γεωργικῶν ὄχημάτων καὶ μηχανημάτων των.

Μετὰ ταῦτα ώμίλησε πρὸς τὰ συγκεντρώθεντα πλήθη ἀπὸ τοῦ ἔξωστου τῆς ΑΤΕ ὁ γεωπόνος κ. Ἰωάννης Καζάζης· καὶ ἀργότερον τὴν ἐσπέραν διωργανώθη καὶ λαμπαδηφορία ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ.

Τὴν 5 — 5 — 68 διεξήχθη εἰς Κόνιτσαν φιλικὸς ποδοσφαιρικὸς ἀγών μεταξὺ τῶν ὁμάδων Ἱεροδιδασκαλείου Βελλάς καὶ Πίνδου μὲ ἀποτέλεσμα 5 — 4 ύπερ τῆς Πίνδου.

Ἐπὶ τῇ εὔκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς «Φοιτητικῆς Ἐβδομάδος» ἐπεσκέφθησαν τὴν πόλιν μας τὴν 8 — 5 — 68 φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἰωαννίνων ἐπιβαίνοντες τριῶν πούλμαν καὶ ἀκολούθως μετέβησαν εἰς Πυρσόγιαννην καὶ Βούρμπιανην, ὅπου ἔτυχον θερμῆς ύποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν κατοίκων. Εἰς Βούρμπιανην τοὺς προσεφώνησεν ὁ δημοδιδάσκαλος τοῦ χωρίου κ. Χρ. Παπαδημητρίου, κατέθεσαν καὶ στέφανον εἰς τὸ Ἡρῶν τῶν Πεσόντων καὶ ἀκολούθως ἐπεσκέφθησαν τὸν Λόχον, ὅπου τοὺς ἐδεξιώθη ὁ κ. διοικητὴς αὐτοῦ. Κατόπιν ἐπέστρεψαν εἰς Κόνιτσαν, ὅπου ἐγευμάτισαν καὶ καταθέσαντες στέφανον εἰς τὸ Ἡρῶν τῆς Ἀγορᾶς, ἀνεχώρησαν ἐπιστρέψαντες εἰς Ἰωάννινα.

‘Υπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐγένετο διὰ τῶν αἰδεσιμωτάτων κ. κ. Ἐφημερίων διανομὴ δεμάτων μὲ ίματισμὸν πρὸς τοὺς κατοίκους 16 χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης καὶ 18 χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Πωγωνίου.

***

‘Εδημοπρατήθη εἰς Ἀθήνας τὸ νέον Γυμνάσιον Κονίτσης ἡ δαπάνη ἀνεγέρσεως τοῦ ὅποιου προϋπελογίσθη εἰς 7.200.000 δραχμάς. Ἡ δημοπρασία κατεκυρώθη ἐπ’ ὄνόματι τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων ἐργολάβου κ. Ἰωάννου Δήμα καὶ προσεχῶς ἀναμένεται ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν.

Τὴν 12 — 5 — 68 οἱ ὄρειβάται τοῦ Τμῆματος Ε.Ο.Σ. Ἰωαννίνων ἐξέδρασμον εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Στομίου, συνοδευθέντες καὶ ὑπὸ μελῶν τῆς Ὁρειβατικῆς Ὀμάδος Κονίτσης. Οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀγίας Παρασκευῆς μετὰ τῶν διδασκάλων των ἐξέδρασμον εἰς Ἰωάννινα, ἐπισκεφθέντες καὶ τὰ ἀξιοθέατα τῆς πόλεως.

Μετὰ πάροδον διμήνου ἀνομβρίας εἴδομεν ἐπὶ τέλους βροχὴν τὴν 14 — 5 — 68 συνεχισθεῖσαν ἐπ’ ἀρκετὰς ἡμέρας. Ἀλλὰ κατ’ ἀρχὰς αὗτη συνωδεύετο ύπὸ χαλάζης, ἡ δόποια συνεπλήρωσεν ἐν μέρει τὸ ἔργον τῆς παρατεταμένης ξηρασίας προκαλέσασα ἀρκετὰς ζημίας εἰς τὰ ὄπωροφόρα δένδρα, σταφυλάς, κηπευτικὰ κ.λ.π.

Τὴν 16 — 5 — 68 ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς Πνευματικῆς Στέγης Κονίτσης ώμίλησεν ὁ δικηγόρος Ἰωαννίνων κ. Εύαγγελος Βόλας μὲ θέμα «Τὸ σχέδιον τοῦ Νέου Συντάγματος», ἀναπτύξας καὶ ώρισμένα ἐκ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰ τοῦ νῦν ισχύοντος. Παρευρέθησαν δὲ εἰς τὴν ὡς ἄνω ὁμιλίαν αἱ Ἀρχαὶ καὶ πλῆθος Κονιτσιωτῶν.

Εἰς τὸ πρόγραμμα ἡλεκτροδοτήσεως τοῦ 1968 συμπεριελήφθησαν καὶ τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας μας Ἀγία Παρασκευή, Πουρνιά, Νικάνωρ, Λαγκάδα καὶ Λυκόρραχη.

Τὴν 19 — 5 — 68 ἀφίχθη εἰς τὴν πόλιν μας ἀντιπροσωπεία ἐξ ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς κ. κ. Παπαχρήστου, Διευθυντὴν Προσωπικοῦ ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Σιώρην, Διευθυντὴν τοῦ ‘Υποκαταστήματος Ἰωαννίνων, καὶ διένειμεν ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διάφορα δῶρα πρὸς τοὺς ὄπλίτας τῶν μονάδων προκαλύψεως.

Ἐπὶ τῇ εὔκαιρίᾳ τῆς ὡς ἄνω διανομῆς ἔλαβε χώραν τελετὴ εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν κατοίκων τῆς Κονίτσης καὶ ώμίλησαν ὁ κ. Στρατιωτικὸς Διοικητὴς καὶ ὁ κ. Παπαχρήστου. Ἀκολούθως δέ, μετέβησαν καὶ συνέχισαν τὴν διανομὴν τῶν δώρων πρὸς τοὺς ἀκρίτας τῶν φυλακίων Μπουραζανίου — Μολυβδοσκεπάστου καὶ τοὺς ἐκεῖ ὄπλίτας τῶν ΤΕΑ. Κατόπιν ἐπέστρεψαν εἰς Κόνιτσαν, ὅπου κατέθεσαν στέφανον εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Νεκροταφεῖον καὶ μετὰ τὸ γεῦμα ἀνεχώρησαν πρὸς Κακαβιὰν συνεχίσαντες τὴν διανομὴν τῶν δώρων.

‘Ομοίως τὴν 19 — 5 — 68 ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου καὶ ἐνώπιον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Σεβαστιανοῦ, τῶν κ. κ. Ἐπάρχου, Δημάρχου, Εἰρηνοδίκου καὶ λοιπῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἀρχῶν καὶ πολλῶν συμπολιτῶν μας, ἐδόθη ἡ καθιερωμένη ἐτησία ἑορτὴ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων Ἀρρένων.

Ἐψάλησαν διάφορα χριστιανικὰ ἄσματα καὶ ἀπηγγέλθησαν θρησκευτικὰ ποιήματα ύπὸ τῶν μαθητῶν καὶ ώμίλησεν ἐκ μέρους τῶν ἀποφοιτούντων ὁ μαθητὴς Σταύρος Παπαδημητρίου Μαργαρίτης. Τὴν δὲ ἑορτὴν ἐπεσφράγισε δι’ ὁμιλίας του ὁ Σεβασμιώτατος, εύχα-

ριστήσας τοὺς διδάξαντας καὶ διδαχθέντας εἰς τὸ Κατηχητικὸν καὶ γενικῶς τοὺς συμβαλόντας εἰς τὸ θεάρεστον τοῦτο ἔργον καὶ χορηγήσας πατρικὰς συμβουλὰς καὶ νουθεσίας πρὸς τοὺς ἀποφοιτοῦντας, εἰς τοὺς ὅποιους προσέφερεν ἴδιοχείρως καὶ ἀνὰ μίαν Καινὴν Διαθήκην μεθ' ἐρμηνείας ὡς ἀναμνηστικὸν δῶρον.

Ἐπίσης τὴν Κυριακὴν 19 — 5 — 68 εἰς τὸ γῆπεδον Κονίτσης, ἐνώπιον τῶν Ἀρχῶν καὶ πλήθους θεατῶν διεξήχθησαν οἱ Στρατιωτικοὶ ἀγῶνες τοῦ 24ου Συντάγματος Προκαλύψεως. Ὁμιλήσας ὁ κ. Διοικητὴς αὐτοῦ ἀνέπτυξε τὰ ἀγαθὰ τοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ ἐκῆρυξε τὴν ἐναρξιν τῶν ἀγώνων. Κατόπιν ἐπηκολούθησαν τὰ ἀγωνίσματα, κλασικὰ καὶ στρατιωτικά, καὶ τέλος ἀσκήσεις ἀκριβείας ὑπὸ διμοιρίας ἐπιδείξεων. "Απαντες οἱ στρατιῶται ἀθληταὶ ἐπέτυχαν ἔξαιρετικὰς ἐπιδόσεις καὶ οἱ ἀναδειχθέντες νικηταὶ ἔτυχον ἀπονομῆς διπλωμάτων. Τὸ δὲ ἀθλοθετηθὲν κύπελλον ἐκέρδισε τὸ Τάγμα Κονίτσης.

Μὲ τὴν προσέλευσιν πολλῶν προσκυνητῶν — πανηγυριστῶν ἐωρτάσθησαν τὰ ὑπαίθρια πανηγύρια τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου εἰς τὰ χωριὰ Καλλιθέα (Γορίτσα) καὶ Μαζίου. Ὁμοίως καὶ εἰς Κάτω Κόνιτσαν ἀθρόα ὑπῆρξεν ἡ προσέλευσις τῶν συμπολιτῶν μας εἰς τὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης.

Τὴν 23 — 5 — 68 ὁ Νομάρχης κ. Λεβίδης καὶ ὁ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς Νομαρχιῶν κ. Σκουλᾶς μετέβησαν εἰς Μολυβδοσκέπαστον πρὸς ἔξέτασιν τοπικῶν ἀναγκῶν καὶ ζητημάτων.

Ἐπέστρεψαν ἐξ ἐκδρομῆς ἀνὰ τὴν Στερεάν Ἑλλάδα καὶ Θεσσαλίαν οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῆς τελευταίας τάξεως τοῦ Γυμνασίου μας μετὰ τῶν καθηγητῶν κ. Νίκ. Ρεμπέλη καὶ δίδος Βασιλικῆς Παπαθεμιστοκλέους. Μεταξὺ ἄλλων ἐπεσκέφθησαν τὸ Μεσολόγγιον, Δελφούς, Πήλιον καὶ Μετέωρα Καλαμπάκας. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὡς ἄνω ἐκδρομῆς προσέφεραν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας δραχμὰς 1.000, ὁ ιατρὸς κ. Δ. Βανδέρας 500, ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερόθεος 300, ὁ καθηγητὴς κ. Α. Τσιτσιμίδης 200 καὶ ἄλλοι μικρότερα ποσά.

Τὴν 25 — 5 — 68 ἐπεσκέφθη τὸ Σῶμα Ἑλληνίδων Ὅδηγῶν Κονίτσης ἡ Περιφερειακὴ Ἐφορος κ. Μαρίκα Χωραΐτου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ἀφίξεις — Ἀναχωρήσεις

Ἀφίχθησαν ἢ ἐπανέκαμψαν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ. κ. Ε. Κιτσάτης, Πρόεδρος Δημ. Συμβούλιου καὶ Ἐμπορευταγγελματικοῦ Συλλόγου. Βασ. Νικόπουλος, Διον. Γκάσιος, Ἀν. Τσάνος, τέως Δήμαρχος, Κων.)νος Παπαδημούλης, Ἰωάν. Βαζούκης, Γραμματεὺς Κοινότητος Πυρσογιάννης, ιερομόναχος Παῦλος Ζησάκης ἐκ Παλαιοσελίου κ.ἄ.

Ἀνεχώρησε δι' Ἀθήνας ἡ δῖς Μερόπη Γ. Ρούβαλη.

Γεννήσεις — Βαπτίσεις

Ο κ. Χαράλ. Γεωργάτης, ὑπάλληλος Α. Τ.Ε., ἐγένετο πατὴρ θήλεος τέκνου δόμοίως καὶ ὁ κ. Πασχάλης Λάμπρου ἐκ Κ. Κονίτσης καὶ ὁ κ. Σταύρος Ράγγας.

Τὴν 21 — 5 — 68 ὁ κ. Χρῆστος Γκάσιος συνταξιούχος τελωνειακός, ἐγένετο ἀνάδοχος τῆς μικρᾶς θυγατρὸς τοῦ ἀνεψιοῦ του κ. Διονυσίου Γκάσιου χαρίσας εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα ἀμφοτέρων τῶν γιαγιάδων της Πηνελόπη.

Γάμοι — Μνηστεῖαι

Τὴν 28 — 4 — 68 ἐτελέσθησαν οἱ ἔξῆς γάμοι: Εἰς Ἰωάννινα τοῦ δημοδιδασκάλου κ. Παναγιώτου Φ. Ρούβαλη μετὰ τῆς συναδέλφου του δίδος Σοφίας Κ. Ζώτου, εἰς Θεσσαλονίκην τοῦ κ. Βασιλείου Καρνάβα μετὰ τῆς δίδος Μαργαρίτας Κυπαρίσση ἐκ Βουρμπιάνης, καθηγητρίας τοῦ Γυμνασίου Κονίτσης, καὶ εἰς Κόνιτσαν τοῦ κ. Σταύρου Σκούπρα μετὰ τῆς ἐκ Πουρνιάς δίδος Σταυρούλας Γιάννου.

Ο κ. Σπυρίδων Χρηστίδης, Διευθυντὴς Συνεταιρισμῶν, καταγόμενος ἐκ Χιονιάδων καὶ ἡ δῖς Κούλα Ζαλοκώστα, ἐξ Ἰωαννίνων, ἀντίλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

Εἰς Ἀθήνας ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ συμπατριώτου μας κ. Θωμᾶ Νάτση μετὰ τῆς δίδος Σωσῶς Παντατοσάκη.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οι ἐπιθυμοῦντες νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάνης, Ἀσκληπιοῦ 7, τηλ. 611. 417
Νικόλ. Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
Ἰωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5,
τηλ. 613-661.

Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδημίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611
Ιω. Ἀδαμαντίδης, Γ. Σταύρου 6, τηλ. 317-669

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος,
Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746

Εὐάγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55,
Συν. Παπάγου, τηλ. 651-072

Νικόλ. Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Στούρναρα 49, τηλ. 634-4706, οἰκία: 651-498

Παντελῆς Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Ἀντωνιάδου 1, τηλ. 815-850

Βασίλ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος - Παθολόγος. Βορείου Ἡπείρου 114, τηλ. 841-662

Φώτιος Γουσγούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116,
τηλ. 616-563

Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Ὁκτωβρίου
242, τηλ. 813-664

Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτήρ, Βασ.
Φρειδερίκης 40, Περιστέρι, τηλ. 571-612

Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ Ἀκρίτα
15, τηλ. 641-872

Χαρ. Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45,
τηλ. 722-507

Μιχ Μηλίγκος, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκαλιστήρη 18, τηλ. 874-568

Φώτης Μπαρχῆς, Μαιευτήρ-Γυναικολόγος, Ὁμηρου 58, Τηλ. 623-210

Ἀνδρέας Μπούζας ὄφθαλμίατρος Σκουφᾶ 59
τηλ. 611-172

Ἰωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος - Ἀναισθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664

Νικόλαος Τράντας, Οφθαλμίατρος - Υφηγητ.,
Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812-717

Βασίλειος Χρήστου, Ακτινολόγος, Κανάρη 19,
τηλ. 611-391

Χρήστος Χρήστου, Χειρουργὸς, Λιβίνη 4 (τέρμα Ιπποκράτους), τηλ. 647-765

Τάκης Γούσιας, Ἰατρὸς - Χειρουργὸς
Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090

Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος - Καρδιολόγος, Κύπρου 72, τηλ. 845-593

Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Ἀραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀρ. Πύρρος,
Νικ. Πύρρος
Σερ. Φράγκος
Κωσ. Φρόντζος
Κωσ. Λαζαρίδης

όδὲς Μπότσαρη
» »
» Καπλάνη
» Μπότσαρη
» 28ης Ὁκτωβρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Εύάγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ. 613-508

Φούλα Κρέμου Βουκουρεστίου 20, Τηλ. 611-786
Κ. Φλώρος, Χαρ. Τρικούπη 65, Τηλ. 625-177

ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΑΘΗΝΩΝ κ.λ.π.

Λέανδρος Γεροντάκης, ἀρχιτέκτων, Βασ. Σοφίας 133, τηλ. 662-893

Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου
22, τηλ. 531-428

Γεώργιος Ράγκας, Πολ. μηχανικός, Σωκράτους
59, τηλ. 520-719

Γκόσιος Ὀρέστης, πολ. μηχανικός, Πλ. Ὄμονοίας 9, τηλ. 529-637

Κωντίνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, Ἀριστείδου 10, τηλ. 234-225

Χρήστος Φλώρος, μηχανολόγος - ἡλεκτρολόγος,
Γραβιᾶς 16, τηλ. 623-449

Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ. Τσάνου, Σωκράτους 59
τηλ. 520-719

Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μηχανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 36, τηλ. 533-821

Τεχνικὸν Γραφεῖον Θ. Μηλίγκου, Ἰωνος 5,
τηλ. 531-729

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ιωάννινα», Ν. Τσάκας, Βεραντζέρου 10, τηλ.
523-204

«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης καὶ Ε.
Τσάνος, Ὁδυσσέως 1, τηλ. 531-780

ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, Ἀγ. Μάρκου 10, τηλ. 224-486.

Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγαὶ (Ἐσώρουχα - Δαντέλλες - Πλεκτὰ κ.λπ.), Μίλτος Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναϊδος 3, τηλ. 229-564

«Νεωτερισμοὶ» Ἀφοί Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη 348, τηλ. 234-070

Κορνίζες — Πίνακες, Χρήστος Ράγκας, Βύσσης 21, τηλ. 314-264

Ροφεῖον: Φροντζῆς Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ. 236-328

Εἰσαγωγαὶ: Εῖδη Γυναικεῖα, Φλώρος Νικόλ.,
Εὐαγγελιστρίας 5, τηλ. 236-927

Λογιστικὰ Νίκος Βρυζώνης, Ἐπιδαύρου 21,
τηλ. 534-605

Ἐλαιοχρωματιστὴς: Ἀνδρέας Γκόντζος, Φωτομάρα 49, τηλ. 917-892

Ραφεῖον Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 2, Τηλ. 627-193

Εύθ. Κήττας: Ἐμπορος ξυλείας ὁδὸς Δημοσθένους 69, τηλ. 529-538

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθαν. Μανέκας, ώτορινολαρυγγολόγος
όδὸς Καραϊσκάκη

Ἀλ. Πηγαδᾶς, ὁδοντίατρος, Γιαλί - Κεφενέ

Κων. Κίγκας » ὁδὸς Σαμούλη

Δημ. Κήττας Παθολόγος 28 Ὁκτωβρίου 12
Τηλ. 82-52

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κώστας Γέγιος: Ἐστιατόριον «Ἡ Κόνιτσα»
όδὸς Καραϊσκάκη 9

ριστήσας τοὺς διδάξαντας καὶ διδαχθέντας εἰς τὸ Κατηχητικὸν καὶ γενικῶς τοὺς συμβαλόντας εἰς τὸ θεάρεστον τοῦτο ἔργον καὶ χορηγήσας πατρικὰς συμβουλὰς καὶ νουθεσίας πρὸς τοὺς ἀποφοιτοῦντας, εἰς τοὺς ὅποιους προσέφερεν ἴδιοχείρως καὶ ἀνὰ μίαν Καινὴν Διαθήκην μεθ' ἐρμηνείας ὡς ἀναμνηστικὸν δῶρον.

Ἐπίσης τὴν Κυριακὴν 19 — 5 — 68 εἰς τὸ γῆπεδον Κονίτσης, ἐνώπιον τῶν Ἀρχῶν καὶ πλήθους θεατῶν διεξήχθησαν οἱ Στρατιωτικοὶ ἀγῶνες τοῦ 24ου Συντάγματος Προκαλύψεως. Ὁμιλήσας ὁ κ. Διοικητὴς αὐτοῦ ἀνέπτυξε τὰ ἀγαθὰ τοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ ἐκῆρυξε τὴν ἐναρξιν τῶν ἀγώνων. Κατόπιν ἐπηκολούθησαν τὰ ἀγωνίσματα, κλασικὰ καὶ στρατιωτικά, καὶ τέλος ἀσκήσεις ἀκριβείας ὑπὸ διμοιρίας ἐπιδείξεων. "Απαντες οἱ στρατιῶται ἀθληταὶ ἐπέτυχαν ἔξαιρετικὰς ἐπιδόσεις καὶ οἱ ἀναδειχθέντες νικηταὶ ἔτυχον ἀπονομῆς διπλωμάτων. Τὸ δὲ ἀθλοθετηθὲν κύπελλον ἐκέρδισε τὸ Τάγμα Κονίτσης.

Μὲ τὴν προσέλευσιν πολλῶν προσκυνητῶν — πανηγυριστῶν ἐωρτάσθησαν τὰ ὑπαίθρια πανηγύρια τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου εἰς τὰ χωριὰ Καλλιθέα (Γορίτσα) καὶ Μαζίου. Ὁμοίως καὶ εἰς Κάτω Κόνιτσαν ἀθρόα ὑπῆρξεν ἡ προσέλευσις τῶν συμπολιτῶν μας εἰς τὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης.

Τὴν 23 — 5 — 68 ὁ Νομάρχης κ. Λεβίδης καὶ ὁ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς Νομαρχιῶν κ. Σκουλᾶς μετέβησαν εἰς Μολυβδοσκέπαστον πρὸς ἔξέτασιν τοπικῶν ἀναγκῶν καὶ ζητημάτων.

Ἐπέστρεψαν ἐξ ἐκδρομῆς ἀνὰ τὴν Στερεάν Ἑλλάδα καὶ Θεσσαλίαν οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῆς τελευταίας τάξεως τοῦ Γυμνασίου μας μετὰ τῶν καθηγητῶν κ. Νίκ. Ρεμπέλη καὶ δίδος Βασιλικῆς Παπαθεμιστοκλέους. Μεταξὺ ἄλλων ἐπεσκέφθησαν τὸ Μεσολόγγιον, Δελφούς, Πήλιον καὶ Μετέωρα Καλαμπάκας. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὡς ἄνω ἐκδρομῆς προσέφεραν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας δραχμὰς 1.000, ὁ ιατρὸς κ. Δ. Βανδέρας 500, ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερόθεος 300, ὁ καθηγητὴς κ. Α. Τσιτσιμίδης 200 καὶ ἄλλοι μικρότερα ποσά.

Τὴν 25 — 5 — 68 ἐπεσκέφθη τὸ Σῶμα Ἑλληνίδων Ὅδηγῶν Κονίτσης ἡ Περιφερειακὴ Ἐφορος κ. Μαρίκα Χωραΐτου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ἀφίξεις — Ἀναχωρήσεις

Ἀφίχθησαν ἢ ἐπανέκαμψαν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ. κ. Ε. Κιτσάτης, Πρόεδρος Δημ. Συμβούλιου καὶ Ἐμπορευταγγελματικοῦ Συλλόγου. Βασ. Νικόπουλος, Διον. Γκάσιος, Ἀν. Τσάνος, τέως Δήμαρχος, Κων.)νος Παπαδημούλης, Ἰωάν. Βαζούκης, Γραμματεὺς Κοινότητος Πυρσογιάννης, ιερομόναχος Παῦλος Ζησάκης ἐκ Παλαιοσελίου κ.ἄ.

Ἀνεχώρησε δι' Ἀθήνας ἡ δις Μερόπη Γ. Ρούβαλη.

Γεννήσεις — Βαπτίσεις

Ο κ. Χαράλ. Γεωργάτης, ὑπάλληλος Α. Τ.Ε., ἐγένετο πατὴρ θήλεος τέκνου δόμοίως καὶ ὁ κ. Πασχάλης Λάμπρου ἐκ Κ. Κονίτσης καὶ ὁ κ. Σταύρος Ράγγας.

Τὴν 21 — 5 — 68 ὁ κ. Χρῆστος Γκάσιος συνταξιούχος τελωνειακός, ἐγένετο ἀνάδοχος τῆς μικρᾶς θυγατρὸς τοῦ ἀνεψιοῦ του κ. Διονυσίου Γκάσιου χαρίσας εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα ἀμφοτέρων τῶν γιαγιάδων της Πηνελόπη.

Γάμοι — Μνηστεῖαι

Τὴν 28 — 4 — 68 ἐτελέσθησαν οἱ ἔξῆς γάμοι: Εἰς Ἰωάννινα τοῦ δημοδιδασκάλου κ. Παναγιώτου Φ. Ρούβαλη μετὰ τῆς συναδέλφου του δίδος Σοφίας Κ. Ζώτου, εἰς Θεσσαλονίκην τοῦ κ. Βασιλείου Καρνάβα μετὰ τῆς δίδος Μαργαρίτας Κυπαρίσση ἐκ Βουρμπιάνης, καθηγητρίας τοῦ Γυμνασίου Κονίτσης, καὶ εἰς Κόνιτσαν τοῦ κ. Σταύρου Σκούπρα μετὰ τῆς ἐκ Πουρνιάς δίδος Σταυρούλας Γιάννου.

Ο κ. Σπυρίδων Χρηστίδης, Διευθυντὴς Συνεταιρισμῶν, καταγόμενος ἐκ Χιονιάδων καὶ ἡ δις Κούλα Ζαλοκώστα, ἐξ Ἰωαννίνων, ἀντίλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

Εἰς Ἀθήνας ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ συμπατριώτου μας κ. Θωμᾶ Νάτση μετὰ τῆς δίδος Σωσῶς Παντατοσάκη.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οι ἐπιθυμοῦντες νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάνης, Ἀσκληπιοῦ 7, τηλ. 611. 417
Νικόλ. Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
Ἰωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5,
τηλ. 613-661.

Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδημίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611
Ιω. Ἀδαμαντίδης, Γ. Σταύρου 6, τηλ. 317-669

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος,
Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746

Εὐάγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55,
Συν. Παπάγου, τηλ. 651-072

Νικόλ. Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Στούρναρα 49, τηλ. 634-4706, οἰκία: 651-498

Παντελῆς Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Ἀντωνιάδου 1, τηλ. 815-850

Βασίλ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος - Παθολόγος. Βορείου Ἡπείρου 114, τηλ. 841-662

Φώτιος Γουσγούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116,
τηλ. 616-563

Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Ὁκτωβρίου
242, τηλ. 813-664

Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτήρ, Βασ.
Φρειδερίκης 40, Περιστέρι, τηλ. 571-612

Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ Ἀκρίτα
15, τηλ. 641-872

Χαρ. Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45,
τηλ. 722-507

Μιχ Μηλίγκος, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκαλιστήρη 18, τηλ. 874-568

Φώτης Μπαρχῆς, Μαιευτήρ-Γυναικολόγος, Ὁμηρου 58, Τηλ. 623-210

Ἀνδρέας Μπούζας ὄφθαλμίατρος Σκουφᾶ 59
τηλ. 611-172

Ἰωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος - Ἀναισθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664

Νικόλαος Τράντας, Οφθαλμίατρος - Υφηγητ.,
Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812-717

Βασίλειος Χρήστου, Ακτινολόγος, Κανάρη 19,
τηλ. 611-391

Χρήστος Χρήστου, Χειρουργὸς, Λιβίνη 4 (τέρμα Ιπποκράτους), τηλ. 647-765

Τάκης Γούσιας, Ἰατρὸς - Χειρουργὸς
Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090

Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος - Καρδιολόγος, Κύπρου 72, τηλ. 845-593

Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Ἀραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀρ. Πύρρος,
Νικ. Πύρρος
Σερ. Φράγκος
Κωσ. Φρόντζος
Κωσ. Λαζαρίδης

όδὲς Μπότσαρη
» »
» Καπλάνη
» Μπότσαρη
» 28ης Ὁκτωβρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Εύάγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ. 613-508

Φούλα Κρέμου Βουκουρεστίου 20, Τηλ. 611-786
Κ. Φλώρος, Χαρ. Τρικούπη 65, Τηλ. 625-177

ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΑΘΗΝΩΝ κ.λ.π.

Λέανδρος Γεροντάκης, ἀρχιτέκτων, Βασ. Σοφίας 133, τηλ. 662-893

Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου
22, τηλ. 531-428

Γεώργιος Ράγκας, Πολ. μηχανικός, Σωκράτους
59, τηλ. 520-719

Γκόσιος Ὀρέστης, πολ. μηχανικός, Πλ. Ὄμονοίας 9, τηλ. 529-637

Κωντίνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, Ἀριστείδου 10, τηλ. 234-225

Χρήστος Φλώρος, μηχανολόγος - ἡλεκτρολόγος,
Γραβιᾶς 16, τηλ. 623-449

Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ. Τσάνου, Σωκράτους 59
τηλ. 520-719

Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μηχανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 36, τηλ. 533-821

Τεχνικὸν Γραφεῖον Θ. Μηλίγκου, Ἰωνος 5,
τηλ. 531-729

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ιωάννινα», Ν. Τσάκας, Βεραντζέρου 10, τηλ.
523-204

«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης καὶ Ε.
Τσάνος, Ὁδυσσέως 1, τηλ. 531-780

ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, Ἀγ. Μάρκου 10, τηλ. 224-486.

Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγαὶ (Ἐσώρουχα - Δαντέλλες - Πλεκτὰ κ.λπ.), Μίλτος Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναϊδος 3, τηλ. 229-564

«Νεωτερισμοὶ» Ἀφοί Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη 348, τηλ. 234-070

Κορνίζες — Πίνακες, Χρήστος Ράγκας, Βύσσης 21, τηλ. 314-264

Ροφεῖον: Φροντζῆς Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ.
236-328

Εἰσαγωγαὶ: Εῖδη Γυναικεῖα, Φλώρος Νικόλ.,
Εύαγγελιστρίας 5, τηλ. 236-927

Λογιστικὰ Νίκος Βρυζώνης, Ἐπιδαύρου 21,
τηλ. 534-605

Ἐλαιοχρωματιστὴς: Ἀνδρέας Γκόντζος, Φωτομάρα 49, τηλ. 917-892

Ραφεῖον Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 2, Τηλ. 627-193

Εύθ. Κήττας: Ἐμπορος ξυλείας ὁδὸς Δημοσθένους 69, τηλ. 529-538

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθαν. Μανέκας, ώτορινολαρυγγολόγος
όδὸς Καραϊσκάκη

Ἀλ. Πηγαδᾶς, ὁδοντίατρος, Γιαλί - Κεφενέ

Κων. Κίγκας » ὁδὸς Σαμοί λ
Δημ. Κήττας Παθολόγος 28 Ὁκτωβρίου 12
Τηλ. 82-52

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κώστας Γέγιος: Ἐστιατόριον «Ἡ Κόνιτσα»
όδὸς Καραϊσκάκη 9